

# Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER  
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART  
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15<sup>E</sup> JAARGANG

WOENSDAG 29 JANUARI 1930

No. 735

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.  
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verriÿn Stuart  
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schillhuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedlegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verriÿn Stuart.  
 Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoohweg 122, Rotterdam.  
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 6729.

28 JANUARI 1930.

Het aanbod van geld was deze week weder zeer overvloedig; de rente liep echter niet verder terug. In de eerste plaats omdat deze al bijzonder laag is en reeds belangrijk afwijkt van de tarieven van De Nederlandsche Bank en vervolgens omdat de vraag naar geld belangrijk groter wordt en er vooral voor Duitse rekening een overweldigende vraag naar rembourss acceptrediet is ontstaan. Het aanbod van wissels was dan ook zeer groot en veroorzaakte in het midden der week, ook doordat enkele van de groote koopers, die in den laatsten tijd in de markt waren, zich afzijdig hielden, een vrij snel aantrekken van de discontorente. Geopend op 2½ pCt., werd Donderdag tot 3 pCt. betaald; maar daarna zakte de koers weer in en gisteren werd weder voor 2½ pCt. verhandeld. Callgeld bleef de geheele week voor 1 pCt. ruim verkrijgbaar. De prolongatierente was daarentegen eveneens hooger en schommelde tusschen 2¼ en 3 pCt.

\* \* \*

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 40.861.000. Toegewezen werden f 6.560.000 driemaandspromessen à f 992.82 of ca. 2½ pCt., f 1.570.000 zesmaandspromessen à f 982.55 of ca. 3<sup>7</sup>/<sub>16</sub> pCt. en f 14.351.000 jaarbiljetten à f 1000.24 of iets meer dan 4 pCt.

\* \* \*

De balans van De Nederlandsche Bank geeft weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels daalde met f 3.8 miljoen. De beleeningen blijken met f 1.2 miljoen te zijn afgenomen. De goudvoorraad der Bank liep, blijkbaar als gevolg van den voortgezette uitvoer van goud naar Frankrijk met f 6.5 miljoen terug. De zilvervoorraad klom met f 650.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans daalden resp. met f 2 miljoen en f 200.000.

De biljettencirculatie verminderde met f 11.1 miljoen. Het tegoed van het Rijk vertoont een teruggang van f 5.2 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen stegen met f 3 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 500.000 minder dan verleden week. Het dekkingspercentage is nagenoeg 57.

In tegenstelling met de voorgaande weken heeft de wisselmarkt een betrekkelijk kalm verloop gehad. De omzettingen waren van niet veel beteekenis. Het Pond veranderde slechts weinig en kwam na eenige kleine schommelingen tenslotte weder op den openingsprijs: 12.11. De Dollar trok in Londen nog iets verder aan en kwam van 4.8675 op 4.8650. Daardoor was de Dollarkoers hier nog wat hooger en kwam op 2.4895. Marken bleven vast en sloten op 59.47½. Fransche Franken handhaafden zich op 9.77¼ (tegen Ponden 123.90). Belga's wat beter op 34.66½. Zwitsersche Franken 48.07½. Oost-deviezen alle hooger: Schillingen 35.02½, Pengö 43.52½, Tchecho Kronen 7.36¼, Zloty's 27.91. Skandinavische wissels veranderden weinig. Peseta's het gewone verloop; zij schommelden meermalen tusschen de 32.10 en 32.70 heen en weer; slot 32.40. Yen 122¼. Rio iets hooger 28¼. Argentijnsche Pesos weinig veranderd ca. 100. Canada hooger op 2.46¼.

Op de termijnmarkt zijn de marges voor termijn nog wat grooter geworden. Het slot was:

voor één Maandsponden 1<sup>1</sup>/<sub>16</sub>—1<sup>5</sup>/<sub>16</sub> c., 3-maands 2<sup>1</sup>/<sub>16</sub>—1<sup>15</sup>/<sub>16</sub>; voor één Maandsdollars 19—17 c., 3-maands 41—38; voor één Maandsmarken 11½—10½ c., 3-maands 28—27, alles onder den kassa-koers.

LONDEN, 27 JANUARI 1930.

Tot veler verwondering bleef geld gedurende vrijwel de geheele vorige week gemakkelijk. Toch wees het Bankierssaldo op den Bankstaat van Donderdag l.l. met een val van ruim 4 miljoen tot onder 60 miljoen pond op eene vermindering van dadelijk beschikbaar geld, zoodat de tendenz voor hoogere geldprijzen binnen de eerstvolgende dagen wel verwacht mag worden. Groote verschuivingen, zooals het betalen voor de 5 pCt. Conversion Loan, de afbetaling van schatkistobligaties, dividendend etc., zullen nu en dan het marktbeeld onoverzichtelijk maken, maar de tendenz in dezen tijd van het jaar moet zich toch in de richting van eene verarming van de geldmarkt ontwikkelen.

Disconto bleef in het begin van deze week in de verwachting van eene bankrate-verlaging zwak, maar werd door het uitblijven dezer verlaging op Donderdag l.l. niet beïnvloed; de week sluit op 3<sup>7</sup>/<sub>16</sub>—1<sup>5</sup>/<sub>16</sub> pCt. Schatkistpromessen werden Vrijdag zoowaar nog iets goedkooper geplaatst dan de week tevoren, hetgeen veroorzaakt werd door een grootere deelneming aan de inschrijving, die 50 miljoen bereikte voor 30 miljoen wissels.

De Bank van Engeland heeft zich blijkbaar op het standpunt geplaatst, dat de wisselkoersen op het oogenblik niet gunstig genoeg zijn om bij een goudvoorraad van even boven de 150 miljoen Pond tot eene verdere verlaging over te gaan. Het is dus niet te verwachten, dat in de eerste paar weken tot deze verdere verlaging zal worden besloten, daar er geen teekenen zijn op het oogenblik, die op eene verbetering in de Dollar- en Markkoersen wijzen.

## DE SURINAAMSCHEN BEGROOTING VOOR 1930.

Op zich zelf biedt de Surinaamsche begrooting zooals die voor ons ligt, niet veel grond tot opmerkingen.

Het uitgangspunt, waarvan bij de vaststelling dezer begrooting is uitgegaan, kunnen wij in de Memorie van Toelichting lezen.

„De samenstelling van de begrooting is in sterke mate beheerscht door de noodzaak tot beperking van de uitgaven, terwijl er tevens naar gestreefd is, om, zoo eenigszins mogelijk, het bedrag der Rijksbijdrage niet te doen stijgen boven dat, hetwelk voor het loopende jaar is toegestaan. Aldus dienden niet alleen de verhoogingen, voortvloeiende uit de natuurlijke aangroeiing der gewone uitgaven op sommige onderdeelen, te worden opgevangen door versobering en besparing op andere posten, maar viel bovendien nog, voor zooveel doenlijk, te dekken het bedrag, dat de raming der gewone middelen en inkomsten voor 1930 minder aanwees dan voor 1929.”

Dit lijflied van de Generale Thesaurie heeft nu al zóó dikwijls in deze Surinaamsche stukken weerklonen, dat, indien het tot principe van blijvend regeringsbeleid zou worden verheven, voor den economischen opbouw van Suriname geen enkel perspectief te wachten is. Wanneer Nederland het als zijn plicht aanvaardt dit gewest uit zijn inzinking op te heffen, dan is het onjuist om zich op het standpunt te blijven stellen, dat de Rijkssubsidie niet kan worden verhoogd. Wij erkennen, dat het groote moeilijkheden heeft om, zoolang de hoofdpunten van het ontwerp der Commissie „Bos” niet tot uitvoering zijn gekomen, andermaal een algemeen welvaartsplan aan te geven; wij voelen meer voor een geduldig, maar dan ook werkdadig opbouwen, zooals in het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer op deze begrooting is aangegeven, doch dan dienen ook eventueel de noodige maatregelen genomen — al zou de Rijksbijdrage dan in evenredigheid belangrijk moeten worden verhoogd — en niet nagelaten of uitgesteld te worden, omdat bovenbedoeld standpunt van Regeeringsbeleid als principe zou zijn aanvaard.

Een politiek van bezuiniging als thans wordt voorgestaan, waarbij zelfs de allernoodzakelijkste uitgaven worden nagelaten, zal reeds in de zeer naaste toekomst, d.w.z. over eenige jaren ertoe leiden, dat meer gelden zullen moeten worden aangevraagd, en de Rijkssubsidie dan noodzakelijkerwijs zal moeten stijgen. Het is bijv. een publiek geheim, dat verschillende landsgebouwen en landswerken thans verwaarloosd worden, en het spreekt vanzelf, dat wanneer niet de noodige onderhoudskosten worden besteed, over korten tijd meer gelden tot herstel dier verwaarloozing noodig zullen zijn dan het totaal zou zijn geweest van de regelmatige aan het onderhoud bestede kosten.

Wat zijn nu de perspectieven op het terrein van den geduldigen opbouw? Wij zien als zoodanig den aanleg van landwegen, gelijk aan den rechter-benedoever van de Suriname-rivier, waardoor thans een gemakkelijker verbinding is ontstaan tusschen de daar gelegen plantages. Het belang voor een betere communicatie en sneller vervoer voor geneesheeren en andere gouvernementssambtenaren worde hier niet onderschat. Ook de thans voltooide weg van het centrum van het bauxietbedrijf Moengo naar Albina aan de Marowynne-rivier kunnen wij ten deze registreeren. Hierdoor is een snellere en meer praktische verbinding binnendoor in het leven geroepen tusschen Paramaribo en den zetel van den districtscommissaris in laatstgenoemde plaats, terwijl voor de bewoners van Moengo deze weg een welkome gelegenheid vormt om zich eens even buiten den engen kring van het zoo afgelegen verblijf te bewegen. Economisch kan deze laatste landweg bovendien beteekenis krijgen naar mate de vestiging van kleinen landbouw daaraan toeneemt. De daaraan bestede arbeid vormt een

## INHOUD.

	Blz.
DE SURINAAMSCHEN BEGROOTING VOOR 1930 door <i>Mr. Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhoff</i> .....	100
De daling van den zilverprijs door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i> .....	101
De tabakshandel in 1929 door <i>F. Meerkamp van Embden</i>	103
<b>BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:</b>	
De financiële toestand van den Franschen Staat door <i>Prof. B. Nogaro</i> .....	105
De herstelregeling voor Oostenrijk en Hongarije op de Haagsche conferentie door <i>Dr. Richard Kerschagl</i>	107
<b>AANTEKENINGEN:</b>	
De jaarrede van McKenna .....	108
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam....	109
<b>MAANDOLJFERS:</b>	
Handelsbeweging van Nederland gedurende 1929..	110
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN .....	110
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	111—118
Geldkoersen.   Bankstaten.   Verkeerswezen.	
Wisselkoersen.   Goederenhandel.	

staaltje van groote energie, waaraan de naam van den sindsdien als kapitein overleden officier van het Oost-Indisch leger J. Weyne onverbrekkelijk verbonden is. Terecht is deze weg dan ook de Luitenant-Weyneweg genoemd.

Een andere aangelegenheid, die in dezen gedachtegang van een meer langzamen opbouw van het grootste belang is, is de Suriname-Liberia-koffiecultuur. Met de suiker vormt deze koffie voor den grooten landbouw één der hoofdkurken, waarop deze drijft, en dientengevolge ook voor Suriname. Want het staat nog steeds vast, dat voor deze Kolonie de groote landbouw den voorrang inneemt boven den kleine. Hiermede willen wij natuurlijk — dit zij terloops opgemerkt — niet zeggen, dat de extra beteeling van den kleinen landbouw niet van veel gewicht voor dit gewest zou zijn en dat de maatregelen ter bevordering daarvan niet alle waardeering zouden moeten vinden. Zoo wordt voor den kleinen landbouw thans de rijstbouw sterk gepropageerd, waarbij de uitzending door de Regeering van een deskundige op het gebied van deze cultuur toe te juichen valt. In het hier behandelde verband van de Liberia koffie kan geconstateerd worden, dat deze soort koffie wellicht ook vooruitzichten op dit punt voor den kleinen landbouw zou bieden.

Nu gaat de Suriname-Liberia qua cultuur goed, doch het is een bekend feit, dat deze soort koffie een zekeren wrangen smaak heeft, al is die dan ook in den laatsten tijd veel verbeterd. Niettemin kon in den distributietijd in Nederland tijdens den wereldoorlog, toen zelfs tabak van boombladeren werd gerookt, deze koffie niet in den smaak van het Nederlandsche volk vallen. Het hoofdafzetgebied vormen de Scandinavische landen, waar in het hooge Noorden de Suriname-Liberia door de Laplanders met zout wordt genuttigd, terwijl ze meer in het Zuiden van Scandinavië met rum wordt gedronken. Doch dit afzetgebied is beperkt. Waar in de laatste jaren tengevolge van de vermindering van lasten, welke op de plantage drukken, door de afschaffing o.a. van de vijftien cents bijdrage per arbeider en per dag aan het Immigratiefonds, het koffie-areaal belangrijk is vergroot en dus binnenkort hogere productie valt te verwachten, is de kwestie van de smaakverbetering een hoogst belangrijke voor Suriname geworden. Hier is nu inderdaad een cultuur, welke als zoodanig goed gaat, en daarom moeten de proeven ten deze van het hoogste gewicht worden geacht. Wij doelen hier in het bijzonder op het bereidingssysteem van Dr. Fernandes, die verbonden is aan het proefstation in Paramaribo, waarvan deskundigen van meening zijn, dat dit systeem een zeer redelijke kans biedt, om het vraagstuk tot oplossing te brengen. Uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn gunstige beoordeelingen ontvangen betreffende de op de nieuwe wijze bereide Liberia. Gouvernement en plantage-eigenaren hebben het groot-

ste belang erbij, dat deze proeven worden voortgezet op een wijze, dat getreden wordt uit het laboratorium-stadium, waarin zij tot nog toe verkeerden, in dat van de bereiding van *commercieele* hoeveelheden.

Boven gaven wij aan, dat ook de suiker een hoofdcultuur voor Suriname vormt. Deze maakt op het oogenblik in de gansche wereld moeilijke tijden door. De Suriname-suiker zou in deze omstandigheden het nog moeilijker hebben gekregen, indien het Wetsontwerp van den Heuvel ter bescherming van de Nederlandsche bietsuiker zou zijn aangenomen. Het vormt daarom een reden van verheuging voor Suriname, dat de Eerste Kamer dit wetsontwerp heeft verworpen.

Dat de koffie tot bredere ontwikkeling kon komen, vindt zijn reden, gelijk wij nederschreven, voornamelijk hierin, dat de lasten van de plantages overeenkomstig het voorstel van den Ondernemersraad voor Suriname belangrijk werden verlicht. Nu is het niet onmogelijk, dat door het stellen van nieuwe eischen op hygiënisch gebied en tengevolge van de invoering van een nieuw Immigratie-besluit — het besluit van 1926 is, zooals bekend, opgeschort — deze lasten aan den anderen kant toch weder zouden worden verhoogd. Dan zou men opnieuw bij het punt terecht komen, waarvan men begonnen is, en dit zou dus van een zeer verkeerd beleid getuigen. Bij de overweging dezer nieuwe maatregelen mag dus wel zeer bijzonder in het oog worden gevat, in welke moeilijke financiële omstandigheden vele Surinaamsche plantages verkeerden, waardoor deze zich aan den rand van hun bestaan bevinden. Er mag dus wel eens nauwkeurig in oogenschouw worden genomen, of wat theoretisch wenschelijk zou zijn, praktisch ook wel mogelijk zou blijken.

Wij zouden in dit verband bovendien willen opmerken, dat, wanneer hygiënische voorschriften ten opzichte van de plantages zouden worden geteld, soortgelijke eischen mede voor de daartusschen gelegen gouvernementvestigingsplaatsen moeten gelden. Het zou onjuist zijn, ten deze met twee maten te meten. Niet alleen uit financieel oogpunt, want Gouvernement en planter zijn even arm, zoodat, wanneer de eerste op deze armoede een beroep zou mogen doen om zelfs de noodzakelijkste uitgaven na te laten, dit even goed voor den tweede geldt, doch ook omdat het hygiënisch niet veel zou baten, wanneer deze vestigingsplaatsen, gelegen als zij zijn in het plantagegebied, bronnen zouden blijven van ziektekiemen, ook al zouden de plantages gesaneerd worden.

Een politiek van fixeeren van de rijkssubsidie voorts zou natuurlijk ook verhinderen, dat ter aanlokking van nieuw kapitaal voor de eerste jaren bijv. rentegarantie op dat kapitaal zou kunnen worden gegeven, omdat daardoor die subsidie zal moeten stijgen. Toch zal o.i. deze mogelijkheid open moeten staan om eventueel tot belegging genegenen, doch wegens de slechte reputatie van Suriname aarzelen, ertoe te krijgen een beslissing ten goede te nemen. Daarom — het zij herhaald — wil er eenig perspectief voor Suriname's ontwikkeling komen, dan behoort deze politiek van angstvallige fixeering te worden verlaten.

Tot het aanmoedigen van nieuw kapitaal behoort tevens vast te staan, dat de eventueel noodige arbeidskrachten in voldoende mate gegarandeerd zijn. Niet alleen wat aantal betreft, doch ook wat gehalte aangaat. Deze liet bij de laatste aanvoeren van immigranten nog al te wenschen over.

Een andere toekomstmogelijkheid van Suriname wordt wel eens in de aardolie gezien. Het is bekend, dat deskundigen daarover niet zeer gunstig denken, al wordt er erkend, dat er een verwijderde mogelijkheid bestaat. Menschen, die dus hun geld in deze onderneming willen beleggen, moeten dan ook weten, dat het wat men noemt „een gok” is, waarbij op zijn

gunstigst genomen vele kwade kansen staan tegen één zeer goede. Wordt er olie in commercieele hoeveelheid aangetroffen, dan is er natuurlijk een mogelijkheid, dat het belegde geld een ruime belooning zal vinden. In dit verband zij er nog op gewezen, dat het zeer wel mogelijk is, dat er reeds thans olie is aangetroffen. Dit is eventueel in jong-geformeerd terrein geweest en daarom kan zulks niet in commercieele kwantiteiten zijn.

Alvorens te eindigen zouden wij nog de aandacht willen vestigen op de uitlating van den Gouverneur van Suriname in zijn Memorie van Antwoord op de begroting, zooals deze in Suriname is behandeld, luidend: „de vraag of de pensioenskorting weder ingevoerd moet worden, wordt in beschouwing genomen bij de herziening van de pensioenverordening, welke in bewerking is”. Wij zouden hier in dit verband willen opmerken, dat, zou zulks geschieden, er — afgescheiden van één te betreuren salarisverlaging — dan alle kans bestaat, dat de pensioengerechtigde ambtenaren den dienst zouden verlaten. Betwijfeld zou kunnen worden, in verband met het verloop van de intellectueele krachten, of er dan wel voldoende geschikte personen gevonden zullen worden, die de opengevallen plaatsen zullen kunnen innemen.

Tenslotte zij nog aangestipt t.o.v. den voortdurend herhaalden aandrang tot herziening van het Surinaamsche Regeeringsreglement, dat deze wensch een zekere theoretische waarde mag hebben, doch dat daarvan niet het economisch herstel van Suriname verwacht moet worden.

Voor eenige urgentie ten deze ware te pleiten met het oog op eene wijziging van art. 107 in den geest, zooals onlangs weder door Mr. J. H. van Laer tot uiting is gebracht, waardoor eene splitsing zou worden gemaakt tusschen uitgaven, welke op de moederlandsche begroting zouden moeten drukken en die welke ten laste van de koloniale begroting zouden dienen te vallen om op deze wijze een meer gezonde regeling te verkrijgen dan nu door de sluitpost van de Rijks-subsidie het geval is.

VAN GYBLAND OOSTERHOFF.

#### DE DALING VAN DEN ZILVERPRIJS.

Het zilver heeft het jaar 1930 slecht ingezet. Op 8 Januari bereikte de prijs te Londen een laagterecord van  $20\frac{5}{16}$  pence per ons tegen 26% een jaar tevoren. Een prijsdaling dus van ruim 20 pCt. in den tijd van één jaar, hetgeen geen kleinigheid is. Het vorige laagtepunt, dat op 27 November 1902 werd bereikt en  $21\frac{11}{16}$  beliep, was zelfs nog iets boven deze recente notering.

De prijsdaling is begonnen einde Mei 1928. Bijzonder hevig was zij echter toen in vergelijking met de eerste maanden van 1928 en het geheele jaar 1927 niet, zooals het volgend staatje van gemiddelde maandnoteringen duidelijk aantoonst:

Maandgemiddelden in pence.

	1927	1928
Januari .....	25.863	26.312
Februari .....	26.854	26.205
Maart .....	25.655	26.328
April .....	26.135	26.409
Mei .....	26.072	27.654
Juni .....	26.202	27.459
Juli .....	25.983	27.262
Augustus .....	25.223	27.069
September .....	25.564	26.440
October .....	25.776	26.727
November .....	26.526	26.704
December .....	26.700	26.349

In 1929 ging het echter bergafwaarts, zoodat de middeprijs van dit jaar niet meer dan  $24\frac{7}{16}$  belooft. De hoogste en laagste noteringen van elke maand volgen hieronder:

## Noteeringen in 1929.

	Hoogste	Laagste
Januari .....	26 <sup>7</sup> / <sub>16</sub>	26
Februari .....	26 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>	25 <sup>5</sup> / <sub>8</sub>
Maart .....	26 <sup>1</sup> / <sub>8</sub>	25 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>
April .....	25 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>	25 <sup>3</sup> / <sub>16</sub>
Mei .....	25 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	24 <sup>9</sup> / <sub>16</sub>
Juni .....	24 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>	24
Juli .....	24 <sup>13</sup> / <sub>16</sub>	23 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>
Augustus .....	24 <sup>7</sup> / <sub>16</sub>	24 <sup>3</sup> / <sub>16</sub>
September .....	24 <sup>3</sup> / <sub>16</sub>	23 <sup>3</sup> / <sub>16</sub>
October .....	23 <sup>5</sup> / <sub>16</sub>	22 <sup>7</sup> / <sub>8</sub>
November .....	22 <sup>15</sup> / <sub>16</sub>	22 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
December .....	22 <sup>11</sup> / <sub>16</sub>	21 <sup>5</sup> / <sub>16</sub>

Na het in den loop dezer maand bereikte laagtepunt, liep de prijs via 21<sup>7</sup>/<sub>16</sub> op 13 dezer naar 20<sup>9</sup>/<sub>16</sub> op 25 Januari.

De productiecijfers over het laatste jaar staan nog niet vast, doch worden geschat op ongeveer dezelfde hoogte als die van 1928. De cijfers van de vorige jaren doen wij hieronder volgen: <sup>1)</sup>

Productie- cijfers.	KG.	Productie- cijfers.	KG.
1911 .....	7.035.392	1920 .....	5.418.624
1912 .....	6.976.846	1921 .....	5.327.678
1913 .....	6.964.318	1922 .....	5.530.331
1914 .....	5.239.476	1923 .....	7.682.049
1915 .....	5.729.412	1924 .....	7.475.177
1916 .....	5.251.608	1925 .....	7.638.308
1917 .....	5.417.850	1926 .....	7.914.061
1918 .....	6.163.731	1927 .....	7.813.338
1919 .....	5.488.508	1928 .....	7.745.000

Men ziet hieruit, dat de productie in de laatste jaren ruim 10 pCt. hooger was dan die van vóór den oorlog en in 1926 met 7.9 miljoen KG. een hoogterecord bereikte, om sindsdien eenigszins te dalen. Sinds 1923 zijn de fluctuaties in den omvang van de zilverproductie overigens niet zeer belangrijk.

Het laat zich hooren, dat de daling van den zilverprijns in de financieele pers zeer de aandacht heeft getrokken. Vooral in die landen, die groote importbelangen bij China hebben, maakt men zich ongerust, en ook in China zelf zijn de autoriteiten allerminst bevredigd door het prijsverloop van het blanke metaal, waarop in het Hemelsche Rijk nog steeds het ruilmiddel berust.

Vooral voor Engeland is de zilverdaling onaangenaam met het oog op den afzet van textielproducten. In The Manchester Guardian Commercial van 16 Januari jl. wijdt „Forex” aan deze zijde van de zaak een belangwekkend artikel onder den titel „Will silver continue to fall?”. „Forex” wijst er terecht op, dat een dalende valuta, al moet deze zich ook op den duur uiteten in stijging van de prijzen in het land, welks geld gedeprimeerd is, altijd een overgangstijd met zich brengt, welke voor de importeurs zeer lastig is. Een dalende valuta werkt als een importbelemmering en als een uitvoerprijs, en eerst, wanneer de verhoudingen in het economisch leven zich hebben aangepast, keert een toestand van normalen handel weer terug. Wanneer men nu echter te maken heeft met invoerproducten, die — zooals de Engelsche textielproducten — het object zijn geworden van toenemende concurrentie van de zijde der inheemsche nijverheid, zoodat de buitenlandsche importeur zijn positie op de markt toch al niet kan handhaven, zoo kan een verstoring in de geldwaarde ertoe bijdragen dit verdringingsproces nog wat te verhaasten.

Ook voor China zelf is de prijsdaling van het zilver geen onverdeeld genoegen. De prijzen der importgoederen worden erdoor omhooggedreven, maar de aanpassing van de binnenlandsche prijzen en inkomsten bij de gedaalde zilverwaarde yordert tijd en benadeelt

allen, wier inkomen daarbij eenige traagheid vertoont. Daartegenover staan natuurlijk voor sommigen weer voordeelen, zooals voor degenen, die in concurrentie met den buitenlandschen import, goederen produceeren en die kunnen profiteeren van de lage, in zilver betaalde loonen. Ook voor den Chineeschen export wordt de situatie voordeeliger. Waar deze laatste echter in belangrijke mate bestaat uit thee en zijde, en de uitvoerartikelen niet gunstig in de markt liggen, is het de vraag, of de voordeelen voor den uitvoer door de belanghebbenden wel zeer levendig zullen worden gevoeld.

Hoe dit alles zijn moge, de daling van den zilverprijns heeft in China, dat voor den afzet van het zilver zulk een enorme beteekenis heeft, groote beroering gebracht. Vraagt men nu naar de oorzaak der daling, dan moet deze volgens „Forex” en vele anderen eveneens in hoofdzaak in China worden gezocht. Er heerscht in dat land een voortdurende doch wisselende vraag naar zilver. De vraag stijgt, naarmate er meer gevochten wordt, en wel in verband met de betaling van soldij. Bedaren de onderlinge twisten, dan neemt ook de zilvervraag af. Het feit, dat de vijandelikheden in China minder hevig zijn geworden, zou volgens deze opvatting hebben bijgedragen tot een geforceerden verkoop van de door speculanten geweldig opgevoerde zilvervoorraden in Shanghai en andere centra, met het bekende hierboven uiteengezette gevolg.

Is deze opvatting juist, dan rijst de vraag, wat wij van de toekomst te denken hebben. De schrijver in The Manchester Guardian ziet de zaak somber in. Bovendien wijst hij op de plannen van de Regeering te Nanking om het Chineesche geldwezen op goudbasis te brengen, hetgeen de zilverwaarde nog verder omlaag zou drijven. Door de Chineesche Regeering is als datum van overgang naar het goud genoemd 1 Juli 1930. Wij zijn zoo vrij eenigszins sceptisch tegenover deze aankondiging te staan, want Chineesche muntvormingen nemen gewonlijk veel meer tijd in beslag dan voortvarende hervormers wel zouden wenschen. Doch de plannen zijn wel symptomatisch voor den toestand.

Ook het besluit van de Chineesche Regeering, om met ingang van 1 Februari 1930 de heffing van de specifieke invoerrechten volgens de goudwaarde der belaste goederen te verhoogen, ten einde op die wijze het nadeel, dat voor de schatkist uit de dalende zilverwaarde voortvloeit, te verminderen, wijst in de richting van een gewijzigde opvatting ten aanzien van den zilveren standaard en zal niet nalaten den import verder te bemoeilijken.

Uit een en ander blijkt intusschen wel zeer duidelijk, dat zilver een rijkelijk speculatief bezit is. Dat mag men ook ten onzent nog wel eens bedenken. Degenen, die zoo gebrand zijn op behoud van ons zilvergeld en die wegens de groote „intrinsieke” waarde van de teekennunt niet willen weten van de invoering van nikkelgeld, kunnen na het gebeurde in 1929 moeilijk meer staande houden, dat het zilver een wenschelijke belegging van een deel van ons nationaal vermogen vormt.

Wanneer men zich hiervan doordringt, dan ontkomt men niet aan de conclusie, dat ons land inzake zijn muntwezen paraat moet blijven en zich de gelegenheid niet moet laten ontgaan om in het eerste gelid zijn zilvervoorraad op te ruimen. Reeds nu is het voordeel, met de zilverontmunting te behalen, belangrijk geringer dan midden 1928, toen deze in onze kolommen voor het eerst werd aanbevolen. Het is daarom te hopen, dat de Nikkelmuntcommissie haar opdracht spoedig zal volbrengen en dat de Regeering snel zal overgaan tot het treffen van die maatregelen, die het risico, dat Nederland thans bij het zilver loopt, kunnen uitschakelen.

In 1847 schreef de toenmaals bekende Fransche economist Courcelles Seneuil naar aanleiding van een boek van onzen Minister Vrolik, over de muntvorming

<sup>1)</sup> Voor de jaren 1911—1921 ontleend aan Dr. Hugo Bonikowski, Volkswirtschaftlich-statistisches Taschenbuch; voor de latere jaren aan de Annuaire van den Volkenbond.

ming in Nederland: „Applaudissons d'abord, un gouvernement qui, sans que rien l'y oblige, tient compte de l'opinion des hommes éclairés en Europe, qui discute devant eux ses actes sans aucune emphase, et avec une extrême modestie.”

Moge over een niet te langen tijd hetzelfde door de thans levende generatie van buitenlandsche economisten gezegd kunnen worden van onze huidige Regeering, die met de benoeming van de Nikkelmuntcommissie reeds een stap deed in de richting eener rationeële munthervorming.

G. M. V. S.

#### DE TABAKSHANDEL IN 1929.

Voor den tabakshandel zal — in doorsnee genomen — het jaar 1929 financieel bevredigendere resultaten opgeleverd hebben dan de daaraan voorafgaande beide jaren, zonder dat daaruit de gevolgtrekking gemaakt mag worden, dat de algemeene toestand op de tabaksmarkt een wijziging ten goede ondergaan heeft.

Het jaar 1929 onderscheidde zich echter in zoverre van zijn voorganger dat daarin de prijsbasis van een deel van het ten verkoop komende Sumatraproduct heel wat minder opgedreven geweest is dan de laatste jaren het geval geworden was, zoodat den groothandel, wat dat deel van den oogst betreft, goed bruikbaar materiaal tot niet overdreven prijzen ten dienste stond.

Door de wijze waarop een groot deel van dit materiaal verkocht werd, was het evenwel voor de handelaars, welke niet tot de allergrootsten behoorden, nog moeilijker dan anders om hun aandeel daarin te bemachtigen op een prijsbasis welke hun nog een redelijke winstmarge liet.

Zooals wij hier ter plaatse reeds vroeger uiteengezet hebben, zijn groote ondershandsche koopen een der middelen waardoor de groothandel zich tracht te verzetten tegen de steeds voortschrijdende uitschakeling zijner diensten. Meer en meer ziet men de laatste jaren de grootere fabrikanten, alleen of vaak ook in combinatie met elkaar, zich direct in de inschrijving van het noodige voorzien. Hierbij wordt dan de handel hetzij geheel uitgeschakeld, hetzij door het geven van yaste propositie's op een deel van de partijen, aangewezen op een minimum-winstmarge; vaak zelfs ziet deze zijn functie beperkt tot het inschrijven op de merken welke de partij-koopers niet kunnen gebruiken. Dit laatste systeem wordt thans, behalve door Amerika, ook reeds door eenige Regieën in toepassing gebracht.

Den fabrikanten wordt, wanneer zij over de hooge prijzen klagen, wel eens voor de voeten geworpen dat zij zelf door hun aanwezigheid in grooten getale bij de inschrijvingen, de prijzen opdrijven.

Hierin ligt ongetwijfeld een grond van waarheid. Men moet echter niet vergeten dat vooral de laatste jaren bij al den overvloed van tabak er toch meestal enkele artikelen zijn (zooals thans bijvoorbeeld prima heldervaal zandblad en ook vlot brandend Bezoekieomblad) waarvoor de vraag doorlopend grooter geweest is dan het aanbod. De noodzakelijkheid om van datgene wat in dit genre een oogst biedt ook hun deel meester te worden, speelt hier voor de fabrikanten dan ook een voorname rol, teneer omdat de meeste Deutsche fabrikanten lang niet meer voor zoo geruimen tijd voorraden op lager kunnen houden als vroeger (vóór den oorlog) het geval was.

Wordt aldus de kans voor den handelaar om bij dit deel van zijn cliënteel met succes zaken te doen, hoe langer hoe kleiner en ziet deze zich meer en meer aangewezen op afnemers welke van hem koopen terwille van de credieten welke hij hun verleent, zoo tracht hij zich daartegen te wapenen door het koopen van groote partijen en-bloc en het afsluiten van soms zeer belangrijke leverings-contracten. Hierbij stelt de handelaar zich als het ware in de plaats van den importeur, neemt een deel van diens risico op zijn schouders, doch scheidt dan ook de kans dat de groote af-

nemers zich eerder weder tot hem moeten wenden.

Dat dit wapen alleen te hanteeren is door de grootsten onder de handelaars (en dan nog dikwijls in combinatie met elkaar) behoeft geen betoog. Evenmin dat door deze marktconstellatie voor den minder kapitaalkrachtigen tusschenhandel, welke bovendien niet zoo gemakkelijk in de gelegenheid is de heden ten dage verlangde buitengewoon lange credieten te verleen (koopen op negen maanden en langer zijn weder aan de orde van den dag), nog slechts een zeer bescheiden plaats overblijft. De bloeiende tusschenhandel, welke vroeger in het artikel bestond, is dan ook ontegenzeggelijk voor een groot deel aan het verdwijnen. In dit opzicht heeft 1929 allerminst een wijziging ten goede gebracht. Integendeel ziet men het aantal koopers, dat een rol van eenige beteekenis speelt, ieder jaar kleiner worden, hetgeen zeker niet in het belang van de markt zal blijken te zijn.

Welke afnietingen deze ondershandsche verkoopen in het afgelopen jaar reeds aangenomen hebben, blijkt daaruit, dat bijv. van de in 1929 aangevoerde 239.110 pakken Sumatra tabak 60.000 pakken zonder bij inschrijving aangeboden te zijn, verkocht werden, terwijl van het restant nog eens 25.000 pakken vóór den officieelen inschrijvingsdag ondershands afgedaan werden.

Ook van Java-tabak werden enkele zeer beduidende posten Bezoekie ondershands verkocht, terwijl de krossoks meer en meer geïmporteerd worden door handelaars, welke deze direct onder de fabrikanten distribueeren. Van de ruim 500.000 pakken Java, welke in 1929 aangevoerd werden, kwamen dan ook slechts 390.000 pakken op de normale wijze bij inschrijving.

Ging de afzet der in 1929 gekochte tabak over het algemeen bevredigend, vaak werden weder klachten vernomen over de credieten, welke in Duitschland verlangd werden, na afloop waarvan betaling dikwijls nog maanden lang uitbleef, terwijl in den loop van het jaar weder eenige belangrijke faillissementen bij de Deutsche afnemers voorkwamen.

In het laatst van December werd in Duitschland de banderolle op gekorven tabak verhoogd van 20 op 33 pCt. (voor shagtabak van 45 op 60 pCt.), op sigaretten van 30 op 33 pCt., terwijl bovendien de invoerrechten op sigaretten-tabak verhoogd werden van R.M. 4.— op R.M. 5.— per KG.

Deze wet werd, als onderdeel van het financieele noodprogramma, na een zeer overijde behandeling, aangenomen. De banderolle op sigaren werd onveranderd gelaten, zoodat de invloed der wijziging voor den Hollandschen handel vermoedelijk niet zeer belangrijk zal zijn. Af te wachten valt nog in hoeverre de tegelijkertijd aan de Deutsche sigarenfabrikanten in uitzicht gestelde premie op het verbruik van inlandsche tabak (welke voor de shagtabak, in den vorm eener reductie op de banderolle, reeds bestond) eenigen terugslag op de Javamarkt zal hebben. De bij dezelfde wet voor de sigaretten als proef voorloopig voor 1 jaar ingevoerde rantsoeneering, waardoor bestaande fabrieken — zonder een zeer aanzienlijke verhooging der rechten — per maand niet meer zullen kunnen fabriceren dan het gemiddelde per maand in het tijdperk van Maart tot September 1929 door hen vervaardigd, terwijl voor de oprichting van nieuwe fabrieken voorloopig geen vergunning wordt verleend, wordt door sommigen als een eerste schrede op den weg naar een sigaretten-monopolie beschouwd. Zeker is het, dat de concentratie in dezen tak van nijverheid in Duitschland ongekende afmetingen aangenomen heeft, zoodat beweerd wordt, dat het grootste concern (Reemtsma—Neuerburg) 80 pCt. der sigaretten-fabricage controleert.

De plannen tot wijziging der invoerrechten op dek-tabak in Amerika, zijn reeds geruimen tijd in handen eener commissie van onderzoek uit den Senaat, welk lichaam daaromtrent vermoedelijk binnenkort een beslissing zal hebben te nemen.



De toestand in de Hollandsche sigarennijverheid is in 1929 niet onbevredigend geweest. Holland blijft behooren tot de weinige landen, waar het verbruik van sigaren niet achteruitgaat, terwijl de export zich met circa 58 miljoen stuks op het eenigszins verhoogde peil van 1928 kon handhaven.

De inkoop van een deel van het benodigde ruwe materiaal kon ongetwijfeld op een voor de fabrikanten meer lonende basis plaats vinden dan den laatsten tijd het geval geweest was.

Ook de kerftabak-fabricage had een bevredigend verloop; de export bedroeg, evenals verleden jaar, circa 12 miljoen pond.

Van Sumatra leverde de 1928er oogst 239.110 pakken, welke opbrachten 192 cents per  $\frac{1}{2}$  KG., tegen 223.987 pakken verkocht tot 231 cents per  $\frac{1}{2}$  KG. het jaar tevoren. De totale waarde van den oogst bedroeg dus circa 71 miljoen gulden, of circa 9 miljoen gulden minder dan die van den 1927er oogst.

Met uitzondering van een paar maatschappijen, welke het bijzonder slecht met het weer getroffen bleken te hebben, mag het financieele resultaat door de planters behaald bevredigend genoemd worden.

De tabak was over het algemeen wellicht iets minder rijp en ook niet zóó lichtsoortig als de 1927er oogst. Toch had deze vele goede eigenschappen en trof men veel partijen daarbij aan, welke uitmunten door goed uitgewassen zijdeachtig blad, in kleur eerder nog iets helderder dan de tabak van het vorige jaar, terwijl ook de brand om de sigaar ruim zoo goed was. Al spoedig bleek echter dat men te doen had met een veel meer uiteenlopend gewas, hetwelk naast bovenbedoelde superieure partijen andere bevatte, die duidelijk het beeld van een door ongunstige weersgesteldheid beïnvloed gewas toonden.

Dit was het geval, zowel bij het voetblad als bij het zandblad; hierbij trof men naast prachtige grauwe door en door rijpe partijen andere aan welke, ordinair glimmend meer roodhelder dan vaal, bijna geen zandbladkarakter vertoonden.

Op den dag vóór de eerste inschrijving werd bekend gemaakt dat de geheele zandblad-oogst der Senembah Maatschappij (circa 6000 pakken) op levering verkocht was aan een combinatie van Hollandsche handelaars. Dit bericht wekte geweldige opschudding zowel bij den handel als bij de aanwezige fabrikanten; deze zagen wel in dat hun de laatste jaren telkens bij de opening der campagne gekoesterde hoop om goed zandblad op wat gemakkelijker basis te koopen, daardoor heel wat minder kans op verwezelijking kreeg. Inderdaad is dan ook de prijsbasis voor zandblad het geheele jaar op een hoog niveau gebleven, al werd het prijsverschil tusschen het allerbeste en de wat mindere tabak gaandeweg grooter.

Voor Amerika bood de 1928er oogst ruime keuze in een zeer geschikt product. De Amerikaansche koopers behoeften dan ook geen vrees te koesteren het benodigde quantum niet te zullen krijgen. Zij kochten hun tabak op vrij gemakkelijke basis, waardoor zij in staat gesteld werden een flink deel daarvan weder aan de markt voor Europeesche verwerking om te zetten. Het kwam bij dezen oogst dan ook herhaaldelijk voor, dat de Amerikaansche koper zijn deel van een partij aan de markt weder nagenoeg geheel kon uitslijten, natuurlijk zeer ten ongerieve van den koper van de rest van zulk een partij, welke de afnemers waarop hij gehoopt had, thans bediend zag door zijn Amerikaanschen concurrent.

Op het eind der zomer-campagne, toen de eerste geruchten over den minder gunstigen uitval van den 1929er oogst begonnen te verluiden, zijn de prijzen voor het Amerikaansch, hetwelk toen nog in de ten verkoop komende partijen voorkwam, beduidend hooger geworden. Bovendien kochten de Amerikanen toen nog verscheidene merken uit vorige partijen op, die zij eerst hadden laten liggen.

Door Amerikaansche koopers werden uit den 1928er

oogst gekocht circa 34.500 pakken (14½ pCt. van den oogst) tegen 33.000 pakken (15 pCt. van den oogst) het jaar tevoren.

Bleef de prijsbasis voor het zandblad hoog, die voor het voetblad, dus ook de resten van de Amerikaansche partijen, is wel wat gematigder geweest dan verleden jaar; de zaken hierin hebben dan ook een vlotter verloop gehad. Dit werd later in het jaar niet weinig in de hand gewerkt door de ongunstige berichten, welke wegens de langdurige droogteperiode op Deli omtrent den nieuwen Sumatra-oogst ontvangen werden. Deze hebben velen fabrikanten aanleiding gegeven hun behoefte voor geruimen tijd uit den 1928er oogst te dekken, terwijl ook van de in handelaars-bezit overgebleven restanten van den 1927er oogst een flink deel geruimd kon worden, zij het dan ook dikwijls met een groote opoffering in den prijs.

Ondershands werden van het 1928er gewas behalve bovenbedoelde partijen zandblad en de geheele oogst TTR/Langkat o.m. nog verkocht de partijen 4e en 5e lengten der Deli Maatschappij (Z/Deli en Z/Langkat) zoomede de 4e en 5e afladingen van bijna alle maatschappijen.

Daar de onderhandelingen over den wederverkoop uit deze partijen gewoonlijk plaats vonden op de voor de bezichtiging der inschrijvingstabak vastgestelde kijkdagen, en niet minder door het telkens weder uit de hand verkoopen van reeds bij inschrijving aangekondigde partijen, heeft de geheele voorjaars-campagne zich gekenmerkt door een zenuwachtige opgeschroefde stemming.

Behalve de Duitsche en Hollandsche fabrikanten, welke gedurende de geheele campagne in de markt bleven, traden weder verschillende Regieën als koper op, hetzij door het uitkopen van merken, hetzij door het inschrijven op gesloten partijen.

Zoals reeds in ons vorig overzicht vermeld, concentreert de belangstelling voor de Java-markt zich meer en meer op Vorstenlanden en Bezoekie.

De *Vorstenlanden* leverden een product, hetwelk in vele partijen uitblonk door rijkdom van blad. De Amerikaansche koopers, welke zich in het begin van den oogst wat afzijdig hielden, vonden daarbij een groot quantum goed bruikbare middelstabak, hetwelk zij tot redelijken prijs konden koopen.

Er werden voor dit doel dan ook niet minder dan 8.000 pakken gekocht, tegen 4.000 pakken het jaar tevoren. Voor het kleine quantum werkelijk prima Amerikaansch, hetwelk de oogst leverde, werden zeer hooge cijfers betaald; de doorsneeprijs (circa 220 cents per  $\frac{1}{2}$  KG.) verschilt echter niet veel met dien van het vorige jaar.

Overigens leverde dit district slechts een zeer bescheiden quantum dek-tabak. Het overgrootste deel van den oogst kon slechts in aanmerking komen voor omblad, waarbij op te merken viel, dat klachten over den brand aan het blad minder voorkwamen dan de laatste jaren het geval was.

Als groot-afnemer voor deze categorie trad de Fransche Regie op, welke zeer beduidende quantums opnam, en daardoor aan de markt grooten steun gaf. Het resultaat is dan ook voor de Vorstenlanden-ondernemingen met een doorsnee-opbrengst van circa 66 cents (circa 10 cents meer dan het jaar tevoren) niet slecht geweest.

Heel wat minder bevrediging leverde voor de importeurs de 1928er *Bezoekie*-oogst op, met een doorsneeprijs van circa 36 cents tegen circa 48 cents het jaar tevoren.

De uitval der tabak was dan ook niet meer dan middelmatig. Een groot deel van den oogst (vooral het Sumatrazaad-product) toonde een onberend karakter en liet in brand veel te wenschen over. Het Kadoezaad- en Hybriden-product viel wel wat beter; hierbij kwamen zelfs eenige partijen voor, welke uitnemend vlotbrandend omblad leverden, en dan ook zeer hoog betaald werden. Het quantum daarvan was

echter niet groot genoeg om op de doorsnee-opbrengst grooten invloed uit te oefenen. Deze werd bovendien gedrukt door het buitengewoon groote quantum Krossok, hetwelk van den 1928er oogst verscheept werd, en dat op minstens 30.000 pakken meer te schatten is dan het jaar tevoren.

Op den kostprijs van het product had deze vermeerdering uit den aard der zaak een gunstigen invloed, zoodat verschillende ondernemingen, niettegenstaande de zooveel lagere opbrengst, nog met een bescheiden winst, of althans zonder verlies, konden werken.

Naar Amerika is ook in 1929 van Bezoekie slechts een onbeduidend quantum tot matigen prijs verkocht.

Ook voor Zwitserland bevatte de oogst weinig passende dektabak, hetgeen voor de Bezoekieplanters temeer te betreuren is, omdat de Zwitsersche koopers de laatste jaren meer en meer een deel van hun behoefte in Vorstenlanden gaan dekken.

Omtrent de *andere districten* valt weinig te vermelden, daar, zooals hierboven reeds vermeld, de import hiervan meer en meer in handen komt van enkele concerns, die de tabak buiten de markt om direct aan hun afnemers verkoopen.

Alleen van *Loemadjang*-blad en krossok werd nog een tamelijk beduidend quantum bij inschrijving gebracht. De uitval hiervan was in doorsnee slechts middelmatig; goede partijen kerftabak geschikt voor het beste fabrikaat kwamen slechts in kleinen getale daarbij voor. De prijzen konden zich vrijwel op het verleden jaar sterk verlaagde niveau handhaven.

Van Borneo werden aangevoerd 2390 pakken verkocht tot circa 140 cents per  $\frac{1}{2}$  KG.

De *Bijsoorten* werden ook in dit jaar weder nagenoeg geheel ondershands verhandeld, voor zover deze niet direct door fabrikanten geïmporteerd werden.

Dit laatste geschiedt in hoofdzaak met de *Noord-Amerikaansche Valentabak*. De aanvoeren van Kentucky en Virginie konden zich ongeveer op het peil van het jaar tevoren handhaven. Het aangevoerde quantum Maryland en Burley, hetwelk in 1928 reeds een sterken achteruitgang had getoond, verminderde opnieuw tot op de helft, tengevolge van de hooge prijzen op de Amerikaansche markt betaald.

Van *Zuid-Amerikaansche tabak* was de aanvoer iets groter dan in 1928.

Wat Brazilië betreft, zoo was de uitval der tabak uit de betere districten bevredigend. Niettegenstaande de prijzen hiervoor zich op een hoog niveau bleven bewegen, hadden de zaken daarin een tamelijk vlot verloop. De afname der mindere soorten ging beduidend langzamer.

Van Havana werd wat meer geïmporteerd dan het jaar tevoren. Hoewel de kwaliteit van den oogst (vooral van de *Vuelta Abajo*) goed was, waren de prijzen in het productieland toch nog te hoog om, bij het beperkte verbruik van het artikel, tot groote aanvoeren te leiden. Op het eind van het jaar werd van den nieuwen oogst, waarvan de prijzen lager waren, een ander aangevoerd.

De uitval van de *Domingo's* was voor een deel veel beter dan die van het buitengewoon slechten vorigen oogst. Dit deel leverde goed bruikbaar sigarenmateriaal, waarvoor tot langzaam oplopende prijzen geregeld afnemers te vinden waren (in Holland zelf wordt deze soort weinig verwerkt). Een ander deel van den oogst had echter klaarblijkelijk te weinig regen gehad en viel daardoor meer kerfaardig; hiervoor bestond het geheele jaar weinig kooplust.

Van Paraguay werd wat meer aangevoerd dan in 1928, terwijl voor het eerst sinds verscheidene jaren van dit artikel weder geregeld partijen bij inschrijving aan de markt kwamen.

Van *Manila* werd meer geïmporteerd dan sinds geruimen tijd het geval geweest was. De 1928er oogst leverde dan ook een voor export goed geschikt product, waarvoor de prijzen in Manila bovendien niet

hoog waren. Deze tabak vond voor binnengoed en kerf bij verschillende fabrikanten een goed onthaal. Alleen eenige op het eind van het seizoen aangevoerde partijen, welke niet geheel gezond meer vielen, hebben voor de importeurs slechte resultaten opgeleverd.

Van *Britsch-Indische soorten* bleven aanvoeren, door de hooge prijzen in het productieland, klein evenals van *Chinatabak*. Van deze laatste soort blijft bovendien de uitval bij voortdurende aanleiding tot klachten geven.

Van *Orientealsche tabak* bleven de aanvoeren iets beneden het quantum van het jaar tevoren. Door de steeds voortschrijdende concentratie der sigarettfabrieken worden zaken in dit artikel voor hen, die niet behooren tot de allergrootste concerns, welke zelf de tabak in de productielanden opkopen, hoe langer hoe moeilijker.

Van ordinaire Bulgaarsch en dergelijke soorten bleven nog steeds partijen boven de markt zweven; zelfs op lage basis bleek het echter uiterst moeilijk daarvoor koopers te vinden.

Van Argos wordt de laatste jaren weinig meer geïmporteerd.

De aanvoeren in 1929 bedroegen in totaal circa 97 miljoen KG., tegen 99 miljoen KG. in 1928.

Zij waren verdeeld als volgt:

Sumatra en Java:

Aanvoer in 1929 circa 67 miljoen KG.  
" " 1928 " 69 " "

Noord-Amerikaansch:

Aanvoer in 1929 circa 11 miljoen KG.  
" " 1928 " 12 " "

Zuid-Amerikaansch:

Aanvoer in 1929 circa 11 miljoen KG.  
" " 1928 " 10 " "

Grieksch en Turksch:

Aanvoer in 1929 circa 5 miljoen KG.  
" " 1928 " 6 " "

Diversen (Britsch-Indisch, Chineesch, Algiersch, Manila, enz.):

Aanvoer in 1929 circa 3 miljoen KG.  
" " 1928 " 2 " "

F. M. v. E.

## BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

### DE FINANCIËLE TOESTAND VAN DEN FRANSCHEN STAAT.

Prof. B. Nogaro te Parijs schrijft ons:

De financieele toestand van den Franschen staat verdient op het oogenblik nauwkeurig te worden bekeken. In de eerste plaats kan men zeggen, dat de toestand vrijwel volkomen tegengesteld is aan dien van 1926.

De nieuwe Fransche franc, in het binnenland in omloop in den vorm van door de Banque de France uitgegeven biljetten, wordt voor ongeveer 60 pCt. gedekt door den goudvoorraad; men kan zelfs zeggen, dat hij bijna volledig gedekt is, indien men, zooals zulks in vele andere landen geschiedt, de buitenlandse wisselportefeuille en het tegoed in het buitenland medetelt.

Anderzijds heeft de Fransche staatsschuld, zonder sterk te zijn verminderd, een uitstekend verloop getoond. Het financieele gevaar vloede niet zoozeer voort uit den omvang als uit de samenstelling der schuld: in 1926 beliep de Fransche binnenlandsche schuld in totaal ongeveer Frs. 285 milliard, waarvan iets meer dan de helft uit leeningen op langen termijn bestond, terwijl deze laatste thans meer dan twee derden bedragen. De schuld op zeer korten termijn is geheel verdwenen en de vervaldagen van de nog in omloop zijnde bons — met een minimum looptijd van twee jaren — werden met zorg vastgesteld.

Waar de rentevoet bovendien regelmatig gedaald is en aanmerkelijk lager is dan in de meeste andere

landen, zal de consolidatie-politiek kunnen worden vervangen door een conversie-politiek en gepaard kunnen gaan met aflossing van schuld, hetgeen niet alleen de hoofdsom der schuld zal doen afnemen, doch tevens den rentelast zeer zal verlichten.

\* \* \*

Wij kunnen hieraan nog toevoegen, dat de sedert 1926 in werking getreden belastingwetten wel wat laat, maar niettemin krachtig ten goede hebben gewerkt. De tekorten maakten inmiddels plaats voor overschotten op de begrotingen en het tegenwoordige financiële vraagstuk van Frankrijk betreft in hoofdzaak de aanwending der overschotten uit vorige dienstjaren en van die, welke in volgende jaren zullen voorkomen.

Wat de eerstbedoelde overschotten betreft, moet worden toegegeven, dat zij administratief nog niet definitief zijn vastgesteld; want eerst eenige jaren na afsluiting der rekeningen van een dienstjaar, wordt het voor- of nadeelig saldo eener definitieve rekening officieel vastgesteld. Men moet evenwel het feit, dat de Fransche Staat over aanzienlijke liquide middelen beschikt, in den vorm van deposito's bij de Bank van Frankrijk of bij buitenlandsche bankinstellingen, niet als een stellig bewijs van het bestaan van deze overschotten beschouwen. Inderdaad verteenwoordigen vooral deze laatste gelden niet de werkelijke overschotten op de vorige dienstjaren, maar de voor aflossing van binnen- en buitenlandsche schuld bestemde bedragen.

Men mag echter een bedrag van 6 à 7 milliard der liquide middelen van de Schatkist beschouwen als het resultaat van reeds binnengekomen overschotten. Daar de bepalingen van het begrotingsrecht in Frankrijk niet toelaten, dat deze overschotten onmiddellijk op de volgende begrotingen worden overgebracht, heeft de Fransche Regeering besloten het grootste deel ervan te bestemmen voor een afzonderlijke rekening — buiten het budget om — die voorloopig — gedurende vijf jaren — bestemd is om de fondsen te doen aangroeiën van de verschillende openbare diensten, inzonderheid met het oog op de verbetering van de openbare werken.

\* \* \*

Wat anderzijds de samenstelling van het budget voor 1930 betreft, heeft de Regeering uit den aard der zaak rekening gehouden met de hogere opbrengsten van de inkomsten der vorige begrotingen. Zij heeft tegelijkertijd een verhooging van de uitgaven en een verlaging van de fiscale lasten op het oog. De verhooging van de uitgaven is in Frankrijk des te dringender naar mate zekere noodzakelijke uitgaven wegens gebrek aan middelen langen tijd werden uitgesteld. Zij is tevens noodig, omdat de stijging van de kleinhandelsprijzen, welke blijft aanhouden, eene voortdurende herziening van de salarissen en tractementen van alle werknemers in staatsdienst vereischt en omdat de reeds in beginsel goedgekeurde tarieven van overheidsdiensten slechts geleidelijk in werking treden.

De Commissie voor de Financiën uit de Kamer van Afgevaardigden was van oordeel, dat de staatsontvangsten veel te voorzichtig waren geraamd en dat het mogelijk was om, ten volle rekening houdende met de toeneming van noodzakelijke uitgaven, over te gaan tot veel grotere belastingverlaging.

Alvorens deze belastingverlagingspolitiek, welke de Fransche financiën gedurende 1929 kenschetst, nader te beschouwen, behoort men zich een juist denkbeeld te vormen van den werkelijken stand der begroting, waarover de Fransche pers zich met zooveel genoegdoening heeft uitgelaten.

De laatste opgaven van het jaar 1929 hebben getoond, dat de inkomsten de ramingen der begroting van 1 Januari tot 31 December met 6.600 miljoen hebben overtroffen, ondanks de reeds in Juli jl. goed-

gekeurde belastingverlaging. Opgemerkt dient te worden, dat voor suppletoire posten 5.882 miljoen noodig was, waardoor de inkomsten op het einde van het jaar nog slechts een onbelangrijk overschot aanwezig. Dit zal bovendien nog wel noodig zijn voor de op het einde van het dienstjaar toegestane suppletoire uitgaven.

Krachtens een onlangs aangenomen wet begint het begrotingsjaar voortaan op 1 April. De directe belastingen blijven echter invorderbaar tusschen 1 Januari en 31 December. Zoo zal het dienstjaar 1929, dat bij wijze van uitzondering met drie maanden wordt verlengd tengevolge van de wijziging van het einde van het begrotingsjaar, over deze drie extra maanden niet profiteren van de directe belastingen, die voor het dienstjaar 1930—'31 zijn bestemd. Dit zal een tekort veroorzaken, hetwelk ongetwijfeld opweegt tegen de mogelijk hogere opbrengst van de belastingen gedurende dezen overgangstijd en dat waarschijnlijk de voor het aldus verlengde budget van 1929 voorziene overschotten te niet doet.

Hoe dit zij, de Regeering heeft op aandrang van de Commissie voor de Financiën uit de Kamer van Afgevaardigden toegestemd om de uitgetrokken ontvangsten op de nieuwe begroting in gunstigen zin te herzien, waardoor het haar vóór 31 December mogelijk was eenige verlaging van lasten te doen aannemen ten vervolge op die van Juli jl.

\* \* \*

Deze twee belastingverlagingen beloopt tezamen 2.656 miljoen, waarvan 2.166 de vaste staatsinkomsten verminderen en 490 miljoen worden gekort op de jaarlijksche bijdrage van de zelfstandige amortisatiekas. Indien men in het oog houdt, dat de ontvangsten volgens de begroting van 1929 47.780 miljoen hebben bedragen en die van de zelfstandige kas 7.812 miljoen, zoo ziet men, dat de geheele vermindering van de publieke lasten als gevolg van deze belastingverlaging vrij gering is.

Het is intusschen zeer goed mogelijk, dat deze politiek van belastingverlaging volkomen rationeel is geweest. Bij de eerste poging tot verlaging in Juli ll. heeft men zich vooral beziggehouden met het verlagen van de verbruiksbelastingen, de indirecte belastingen dus, waarbij men van de gedachte uitging, dat, wanneer de verhooging dezer belastingen de prijzen doet stijgen, haar verlaging deze zal doen dalen. Zoodoende heeft men de belasting op het gemalen graan, op een deel van het spoorwegvervoer en op suiker verlaagd. Men moet echter erkennen, dat deze belastingverlagingen op de kosten van levensonderhoud nauwelijks eenigen invloed hebben uitgeoefend en dat in de meeste gevallen de cijnsplichtige verbruiker in werkelijkheid niet werd ontlast.

De einde December goedgekeurde verlagingen hebben daarentegen vooral betrekking op de directe belastingen: inkomstenbelasting, successierechten en belasting op roerende waarden.

De verwachting is gewettigd, dat deze laatste verlagingen ietwat doeltreffender zullen zijn. Het schijnt echter, dat degenen, die deze groote belastingverlaging hebben aanbevolen, zich hebben voorgesteld, dat deze maatregelen veel invloed zouden hebben. Terwijl echter bepaalde industrieën den gunstigen invloed ondervonden van de productieve uitgaven, d.w.z. van de credieten, toegestaan voor openbare werken (electrificatie van het platteland, uitbreiding van het telefoonnet en verscheiden andere openbare werken), wilde men ook andere bedrijfstakken door flinke belastingverlagingen tot bloei brengen. Het is intusschen duidelijk, dat belastingverlaging slechts dan van grooten invloed kan zijn, wanneer zij zich beperkt tot een klein aantal producenten of verbruikers — gesteld al, dat deze laatsten er inderdaad van profiteren — en de keuze wordt dan wel zeer moeilijk en noodzakelijkerwijze eenigszins willekeurig.

Indien men er anderzijds rekening mede houdt,



dat de toepassing van de sociale verzekering een nieuwen last op de Fransche productie gaat leggen, zoo moet men zich afvragen, of het niet beter ware geweest, de overschotten van het budget te bestemmen voor vrijstelling van de Fransche producenten van de bijdragen voor de sociale verzekering.

\* \* \*

Alles samengenomen, komen wij tot de conclusie, dat men den gunstigen toestand der Fransche financiën niet in de eerste plaats heeft te zoeken in het feit, dat de belastingopbrengsten zijn gestegen. Deze meeropbrengsten spruiten feitelijk voor het grootste deel voort uit de voortdurende verhooging van de kleinhandelsprijzen, welke echter weder tot noodzakelijk gevolg heeft, dat de salarissen ook moeten worden verhoogd. Wat betreft de politiek van belastingverlaging, zou het zeer goed kunnen zijn, dat zij niet alleen weinig resultaat zal hebben, maar bovendien wat te vroeg zou zijn doorgevoerd en dat men er later spijt van zal hebben om zonder nuttig effect de Fransche staatsinkomsten met 2 milliard jaarlijks te hebben verminderd.

Maar ondanks dit alles is de financiële toestand van den Franschen Staat over het geheel genomen uitstekend en ook al zijn er wellicht enkele fouten begaan, zoo kunnen deze den gunstigen indruk toch niet wegnemen.

#### DE HERSTELREGELING VOOR OOSTENRIJK EN HONGARIJE OP DE HAAGSCHE CONFERENTIE.

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

De positie van Oostenrijk was bij de te Den Haag gevoerde onderhandelingen deels gunstig, deels ongunstig. Er waren drie gunstige omstandigheden. Vooreerst het feit, dat bij een eenigszins billijke regeling van de Oostenrijksche herstelschuld de afrekening van de Staatseigendommen in de landen, die vroeger tot het oude Oostenrijk hadden behoord, ongetwijfeld tot een belangrijk saldo ten gunste van Oostenrijk zou hebben geleid. Voorts was de verhouding tot Italië, dat was toegetreden tot de „relief” regeling, tot klaarheid gebracht, zoodat Oostenrijk op den steun van Italië kon rekenen en het opnemen van de voorgenomen buitenlandsche leening desnoods zou kunnen plaats vinden, ook al had men niet terstond de panden voor de reparatieschuld vrijgegeven. En in de derde plaats was het voor Oostenrijk zeer gunstig, dat voor de reparatieschuld door de crediteuren reeds uitstel was verleend tot einde 1968, zoodat, althans juridisch, een eerdere betaling van Oostenrijk in geen geval gevorderd had kunnen worden, zonder dat dit land hierin zelf had toegestemd.

Daartegenover stonden echter ook ongunstige momenten. Vooreerst had Oostenrijk al meer dan twee jaren zonder eenige wezenlijke concessie de „relief” regeling getroffen, tengevolge waarvan het in totaal een milliard Schilling moest betalen, zij het dan ook in matige annuïteiten, terwijl deze schuld juridisch lang niet vaststond en, als er goed onderhandeld werd, zeker belangrijk verminderd kon worden, doch waaruit in de gegeven omstandigheden toch stellig belangrijke tegenvorderingen geput konden worden. Een tweede ongunstige factor vormden de plotseling door Roemenië, later gesteund door Joegoslavië en Tschechoslowakije, naarvoren gebrachte z.g. administratieve schulden, welke Oostenrijk naast zijne herstelschuld zou moeten betalen en die voortvloeiden uit requisities van het Oostenrijksch-Hongaarsche leger in de vroeger bezette gedeelten van Servië en Roemenië. Daarvoor werd voorshands maar even het bedrag van 1.5 milliard goudkronen gevorderd. Voor deze vordering was in het Vredesverdrag van Saint Germain geen basis te vinden, maar Oostenrijk was er in zooverre slecht aan toe, dat men van deze aangelegenheid melding had gemaakt bij de indertijd te Rome getroffen afspraken. En in de derde plaats was het natuurlijk een nadeel voor Oostenrijk, dat het als

kleine en zwakke staat en zonder aansluiting bij de een of andere groep van groote mogendheden, reeds van den aanvang af in een slechte onderhandelingspositie verkeerde. Intusschen moet men erkennen, dat de groote West-Europeesche mogendheden, Engeland, Frankrijk en vooral Italië, veel steun aan Oostenrijk hebben verleend en herhaalde malen krachtigen druk hebben uitgeoefend op de Kleine Entente.

Over het resultaat der onderhandelingen kan men thans nog niet in bijzonderheden oordeelen. De tekst van het Verdrag is nog niet gepubliceerd, en daarvan hangt uit een juridisch oogpunt natuurlijk veel af. Het eerste punt echter, dat thans reeds vaststaat, bestaat hierin, dat de geheele reparatieschuld aan Oostenrijk is kwijtgescholden en dat alle uit de reparatie voortspruitende pandrechten zijn vrijgegeven. Daardoor heeft Oostenrijk de vrije hand gekregen voor het sluiten van buitenlandsche leeningen, en heeft het een grootere financiële onafhankelijkheid verkregen dan vele andere landen. Daarvoor heeft Oostenrijk intusschen zekere offers gebracht. Het grootste offer bestaat hierin, dat Oostenrijk afstand heeft gedaan van eene verrekening van de reparatieschuld met de „biens cédés”, welke zeer waarschijnlijk belangrijk ten gunste van Oostenrijk zou zijn uitgevallen. Aan de verhouding tusschen Oostenrijk en de Herstelcommissie komt een einde. Alle nog niet geregelde vorderingen en tegenvorderingen van de Staten en van particulieren worden over en weer geschrapt. Daarmede zijn dus ook de zooeven genoemde administratieve schulden, de schulden, voortspruitend uit het Verdrag van Boekarest en alle mogelijke andere vorderingen van de baan.

Alleen de tusschen Oostenrijk en de andere Staten reeds vroeger gesloten overeenkomsten blijven van kracht. Het betreft hier de regeling van de postspaarschappijen, pensioenovereenkomsten enz. De liquidatie van de Oostenrijksche eigendommen door de andere staten eindigt bij de inwerkingtreding van de overeenkomst. De vorderingen van Duitschland, Hongarije en Bulgarije tegen Oostenrijk, die op grond van het verdrag van Saint Germain aan de geallieerden moesten worden overgedragen, worden door deze mogendheden geannuleerd.

Al heeft Oostenrijk dus zekere offers gebracht, toch kan men met deze resultaten tevreden zijn. Ongetwijfeld is de positie van Oostenrijk bij de besprekingen over het afsluiten van een buitenlandsche leening door dezen gang van zaken belangrijk verbeterd en heeft Oostenrijk door deze zaak zeer veel geleerd met betrekking tot de buitenlandsche politiek. Tenslotte kan men de behandeling van Oostenrijk tegenover die der andere successiestaten niet ongunstig noemen, waarbij echter in aanmerking genomen moet worden, dat Oostenrijk de grootste vorderingen uit de „biens cédés” had.

Hongarije, dat het hardst heeft moeten strijden, heeft stellig ook een oplossing van het herstellvraagstuk gevonden, waarbij het voor een groot deel zijn standpunt heeft kunnen handhaven. Hongarije moet van 1944 tot 1966 jaarlijks 13.5 millioen goudkronen betalen. Tot 1943 behoeft Hongarije slechts 10 millioen goudkronen te betalen. Het algemeene reparatie-pandrecht wordt opgeheven. Hongarije geeft voor de betalingen na 1944 geen onderpand, maar zal, indien het in gebreke blijft, op wensch van de schuldeischers voor behoorlijke zekerheid volgens eigen keuze zorgdragen. De betrekkingen tusschen Hongarije en de Herstelcommissie worden afgebroken. De Bank voor internationale betalingen neemt, voorzover noodig, de taak van de Herstelcommissie over. Voorts worden er twee fondsen gevormd, of zogenaamde „pools”. Het eerste fonds bedraagt 240 millioen goudkronen en betreft de schadeloosstelling van de door Roemenië en Joegoslavië onteigende grootgrondbezitters. Het fonds geeft obligaties uit met een rente van 4 à 4½ pCt. Het fonds wordt gevormd uit

jaarlijksche betalingen. De staten van de kleine Entente betalen uit de na 1944 onder het hoofd „speciale vorderingen” ontvangen bedragen jaarlijks 6½ miljoen goudkronen. Frankrijk, Engeland, Italië, Portugal en Japan staan aan het fonds die reparatiebetalingen af, die hun in de jaren 1931—1942 zouden toekomen. Groot-Brittannië, Frankrijk en Italië betalen van 1933—1943 jaarlijks 3.6 miljoen goudkronen. Frankrijk en Italië nemen 40 pCt. en Engeland 20 pCt. van deze betaling op zich. Bovendien betalen deze staten in dezelfde verhouding van 1944—1966 jaarlijks 2.28 miljoen goudkronen. Het fonds wordt door een uit 4 leden bestaande speciale commissie beheerd, waarvan 1 Hongaar. De drie overige leden zullen door het Financieele Comité van den Volkenbond of door een ander lichaam, door de groote mogendheden aan te wijzen, worden benoemd. De Voorzitter van de Haagsche Conferentie benoemt na raadpleging van Frankrijk, Italië en Hongarije een organisatiecommissie, welke het reglement voor de oprichting en werkwijze van het fonds zal vaststellen.

Het tweede fonds, waarvoor de groote mogendheden een voorschot van 100 miljoen goudkronen geven, dient voor de afdoening van alle andere niet agrarische aanspraken en wel in de eerste plaats voor het vermogen van de Habsburgers, de kerken en de spoorwegen. De verrekening van dit voorschot is een aangelegenheid, die tusschen de groote mogendheden en de kleine Entente zal worden geregeld. Uit dit fonds worden de erkende vorderingen ten volle voldaan, terwijl het eerste fonds slechts zooveel uitkeert, als in verhouding staat tot zijn totale activa. Indien de geldmiddelen van het tweede fonds niet toereikend zijn, dan moeten de staten van de kleine Entente, op welke de verplichting rust, opbrengen wat er nog noodig is. Voor alle rechtsgeschillen uit art. 250 van het verdrag van Trianon blijven de gemengde scheidsgerechten ook verder bevoegd; slechts wordt het Internationale Hof te Den Haag als instantie voor hooger beroep aangewezen.

Hongarije heeft dus op één punt moeten toegeven, het zal nog na 1943 moeten betalen, hoewel geen bijzonder groote bedragen. Aan den anderen kant heeft het op twee punten gelijk gekregen, namelijk in de eerste plaats met betrekking tot de afwijzing van de veel grotere, belachelijk hooge vorderingen van Roemenië en Joegoslavië, en in de tweede plaats ook hierin, dat ten opzichte van de beslissing van het onteigende grootgrondbezit van Hongaren in de successiestaten de gemengde scheidsgerechten en het Haagsche Hof bevoegd blijven en dat dus Hongarije van zijne rechtsaanspraken niets prijsgegeven. Wanneer derhalve deze gerechtelijke instanties ten gunste van Hongarije beslissen, zoo zullen de veroordeelde staten, althans met betrekking tot het tweede fonds, moeten betalen. Practisch komt de heele zaak hierop neer, zooals ook een der deelnemers aan de Conferentie in een particulier onderhoud moet hebben medegedeeld, dat, wat ook beslist moge worden, Hongarije voor het door de successiestaten in beslag genomen grondbezit nooit eenige schadevergoeding zal verkrijgen, en dat het even zeker is, dat Hongarije ook zijnerzijds nooit één frank aan de betrokken staten zal uitbetalen. Men heeft dus een zeer gecompliceerde formule gevonden om feitelijk niet anders te doen, dan wederzijdsche vorderingen te compenseeren.

In elk geval is hiermede het reparatievraagstuk voor Hongarije definitief geregeld, terwijl ook de bestaande reparatiepanden zijn vrijgegeven. Voor Hongarije heeft dit wellicht minder belang met het oog op in het buitenland te sluiten leeningen, als wel omdat nu ook in dit land de taak van de Commissie van Herstel zal zijn afgeloopen, zoodat bij de vele wrijving tusschen Hongarije en zijne naburen deze Commissie niet meer kan worden te hulp geroepen voor het uitoefenen van pressie.

Belangwekkend is het tenslotte nog, dat in het slotprotocol van de Haagsche Conferentie een resolutie

is opgenomen, volgens welke de wenschelijkheid wordt uitgesproken om de vooroorlogische schulden van Oostenrijk-Hongarije binnen zes maanden te regelen. Deze resolutie heeft intusschen geen betrekking op Oostenrijk en Hongarije van het grootste belang, doch ook dat tusschen van 1928 en 1929 nog geen toestemming had gegeven tot eene afbetalingsregeling van deze schulden. Met betrekking tot de in goud betaalbare schulden staat de zaak zoo, dat de dienst der in vreemde valuta luidende schulden met 27 pCt., en die van de goudrente met 32 pCt. zal worden afgedaan, maar dat bij verbetering van den financieelen toestand der betrokken staten de crediteuren recht hebben op herziening van deze regeling. Overigens is juist met betrekking tot deze schulden niet alleen het aandeel van Oostenrijk en Hongarije van het grootste belang, doch ook dat van de andere successiestaten, en juist te dezen aanzien zijn Oostenrijk en Hongarije beiden eigenlijk het best gevorderd in de richting van een definitieve regeling van deze zaken. Men mag in elk geval verwachten, dat ook de afwikkeling van nog hangende kwesties betreffende de Oostenrijksch-Hongaarsche vooroorlogische schulden door den afloop van de Haagsche Conferentie zal worden bespoedigd.

## AANTEKENINGEN.

### De jaarrede van McKenna.

De heer McKenna, de kundige President van de Midland Bank, heeft op 22 Januari jl. in de jaarvergadering van zijn bank de bij zulke gelegenheden gebruikelijke redevoering gehouden. In tegenstelling tot vroegere jaren, toen McKenna steeds het een of andere actueele geld- of bankvraagstuk behandelde, heeft hij zich dit jaar beperkt tot het geven van een historisch overzicht van de meest kenmerkende trekken in de ontwikkeling van het Engelsche bankwezen sinds de totstandkoming van de Peel Act van 1844. De Regeering toch heeft den heer McKenna benoemd tot lid van de Commissie, die eertlang haar licht zal moeten doen schijnen over de vraag, door den Premier aldus geformuleerd: „how far credit can be scientifically used for the purpose of expansion of trade”. In die omstandigheden achtte de heer McKenna zich niet gerechtigd in zijn rede vooruit te loopen op de beschouwingen van bedoelde Commissie, en heeft hij zich gehouden aan enkele historische mededeelingen. De rede is daardoor niet tot zulk een evenement geworden, als dat in vroegere jaren wel het geval is geweest, maar niettemin belangrijk genoeg om er hier het voornaamste uit aan te stippen.

De twee hoofdtrekken van het Engelsche bankwezen sinds 1844 ziet de heer McKenna in het volgende: vooreerst in een zeer ver gaande concentratie in het particuliere bankwezen, gepaard gaande met steeds grooter wordende soliditeit der banken; en in de tweede plaats in den uitbouw van een geldstelsel, waarbij op een relatief steeds kleiner wordende goudbasis een reusachtige bovenbouw van bankcrediet en „giraalgeld” is opgetrokken.

Wat het eerste betreft, zoo wijst de heer McKenna erop, dat er in 1844 in Engeland en Wales ruim 400 bankinstellingen waren met 600 filialen, en voor meer dan drie kwart gevormd door particuliere firma's. Thans zijn de bankfirma's zeer sterk teruggedrongen door de Joint Stock Banks; er zijn een twintigtal banken, waarvan 5 zeer groote, en deze hebben ongeveer 10.000 filialen. Waren nog in 1844 bankfaillissementen aan de orde van den dag, en was de oorzaak van zulke ongelukken dikwijls hoogst bedenkelijk, zooals bijv. speculatie in buitenlandsche effecten en in spoorwegwaarden, verkeerde credieten aan suikerraffinaderijen, terwijl zelfs renpaarden een rol hebben gespeeld, thans is dit alles vrijwel ondenkbaar geworden. Moge door sommigen het verdwijnen van den plaatselijken bankier worden betreurd, uit een oogpunt van soliditeit valt dit slechts toe te juichen.

Met betrekking tot het tweede der hierboven ver-

melde punten, de structuur van het geheele Engelsche geld- en credietwezen, wijst de heer McK. erop, dat de circulatie van bankpapier in 1844 ongeveer beliep 28 millioen pond. Daarnaast circuleerde goudgeld tot een bedrag van ongeveer 40 millioen. En tegenover dit geld in engeren zin stonden destijds bankrekeningen tot een bedrag van ongeveer 200 millioen pond.

Vergelijkt men daarmede den huidige toestand, zoo ziet men, dat de biljetten-circulatie van de Bank of England, voorzover deze zich in het verkeer, dus buiten het Banking Department, bevindt, dooreengenomen 360 millioen pond belooft, terwijl er geen goud meer in omloop is. Het geld in engeren zin („currency”) is dus ongeveer 5 maal zoo groot geworden. Maar in denzelfden tijd zijn de „bank deposits” tienmaal zoo groot geworden. Waar bovendien het „giraalgeld” sneller circuleert, dan bankpapier en gemunt geld, wordt de feitelijke beteekenis van dezen gang van zaken nog grooter.

Daarbij komt nog, dat dit alles is voltrokken op den grondslag van een goudvoorraad, die thans slechts twee à driemaal zoo groot is als die van 1844. De gouden standaard, waarop het Engelsche geldwezen berust, is in den loop der jaren belangrijk van aard veranderd. Naast centralisatie van den goudvoorraad en daardoor belangrijke bezuiniging op het goudgebruik, is het ook mogelijk gebleken om den invloed van tal van vermeerderingen of verminderingen van dezen goudvoorraad gedurende niet te lange tijdsperiodes te neutraliseeren, zoodat de credietvoorziening van het land daardoor niet uit haar evenwicht is gebracht. De heer McK., ten volle erkennend, dat de ontwikkeling in dit opzicht nog niet is afgesloten, besluit dit deel van zijn rede als volgt:

„Nowadays, in contrast with the old system, imports and exports of the metal are frequently deprived of their natural effect upon the volume of credit. We can well imagine what enormous fluctuations in the supply of credit would have taken place during the past five years if the successive inflows and outflows of gold had been allowed to exercise unregulated influence upon the quantity of bank cash. We should have suffered repeatedly the evils of feverish inflation and drastic deflation, and trade would have been the plaything of these tremendous changes in monetary conditions.

„It will be seen, then, that the development of our monetary machinery, despite its less popular appeal, is just as remarkable as that achieved in the physical sciences. I must hasten to add, however, that we are by no means at the end of the road, for progress cannot cease unless it gives place to recession. Let us hope that we shall never be entirely satisfied with the monetary machine as it is. Dissatisfaction becomes a virtue when it provides the motive power to further improvement in our scientific equipment.”

#### Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

Over December 1929 bedroegen de indexcijfers, berekend op de basis van de prijzen gedurende de periode 1923—1924 = 100:

voor arbeidersgezinnen 94.8 (tegen 94.4 in September jl. en 95.1 in December 1928) en

voor gezinnen van meergegoeden 95.6 (tegen 95.3 resp. 96.0).

Daaruit blijkt, dat gedurende de afgelopen maand de kosten van het levensonderhoud voor beide categorieën van gezinnen iets hooger waren dan bij de voorafgegane kwartaalberekening en wel 0.4 pCt. voor de arbeidersgezinnen en 0.3 pCt. voor de beter gesitueerden. Beide cijfers bleven evenwel beneden het peil van December 1928.

Tegenover de daling bij aardappelen, groenten, fruit, welke verband houdt met het seizoen, stonden ditmaal weer de hogere winterprijzen van melk,

eieren en brandstoffen. De invloed van deze laatste op het eindcijfer wordt versterkt door een stijging bij enkele andere onderdeelen van het budget, welke echter in ongelijke mate voor de beide groepen van gezinnen opgetreden is. Zoo bijv. zijn visch en versch inlandsch rundvleesch sterker in prijs toegenomen voor de arbeiders dan voor de meergegoeden, zijn de goedkoopere kwaliteiten van bevroren rundvleesch,

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg. Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding <sup>1)</sup>	Rest <sup>2)</sup>	Totaal	Voe- ding <sup>1)</sup>	Rest <sup>2)</sup>	Totaal
Gemidd. uitgave p. gezinseenheid <sup>3)</sup> in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923—30 September 1924. <sup>4)</sup>	493	608½	1101	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23—30 Sept. '24 in:						
Dec. 1927....	469	588	1043	859½	2788	3647½
Maart 1928....	467	588½	1057	876	2792½	3668½
Juni 1928....	476½	588	1055½	8803	12851	16654
Sept. 1928....	465	589½	1064½	3797	12850	16647
Dec. 1928....	460½	586½	1047½	3823	12847	16670
Maart 1929....	456½	592½	1049	3756	12833	16589
Juni 1929....	463	590	1053	3936	12832	16768
Sept. 1929....	448	591½	1039½	3750	12812	16562
Dec. 1929....	455	590½	1045½	3797	12806	16603

<sup>1)</sup> Brood, beschuit, koek, grutterswaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vacantie buiten A'dam.

<sup>2)</sup> Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woninginrichting huisraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

<sup>3)</sup> De herleiding tot gezinseenheden, geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdsjaar.

<sup>4)</sup> Voor de arbeidersgezinnen hebben de cijfers betrekking op wekelijksche uitgaven; voor de gezinnen van meergegoeden op maandelijksche uitgaven.

Alleen van de gegevens over 1927 zijn de cijfers voor de laatstgenoemde gezinnen berekend op basis van de wekelijksche uitgaven.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van		Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van	
	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923—30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100		100	
Mrt. 1920	213,7		198,3	
Dec. 1920	221,6			
Juni 1921	207,9			
Dec. 1921	190,4			
Juni 1922	186,8			
Dec. 1922	176,3			
Juni 1923	173,5			
Dec. 1923	177,6			
Mrt. 1924	179,1	176,6	176,5	100
Juni 1924	173,3			
Sept. 1924	176,3			
Dec. 1924	180,8			
Juni 1925	179,1			
Dec. 1925	177,2			
Juni 1926	170,9	96,8	171,7	97,3
Dec. 1926	167,8	95,0	169,5	96,1
Juni 1927	167,4	94,8	168,9	95,7
Dec. 1927	169,5	96,0	169,3	95,9
Juni 1928	170,4	96,5	170,5	96,6
Dec. 1928	167,9	95,1	169,4	96,0
Mrt. 1929	168,5	95,4	168,6	95,5
Juni 1929	169,0	95,7	170,7	96,7
Sept. 1929	166,7	94,4	168,2	95,3
Dec. 1929	167,4	94,8	168,7	95,6

	INVOER.				UITVOER.						
	HANDELSBEWEGING v. NEDERLAND GEDURENDE 1929				HANDELSBEWEGING v. NEDERLAND GEDURENDE 1929						
	Gewicht in 1000 KG.		Waarde in 1000 gulden.		Gewicht in 1000 KG.		Waarde in 1000 gulden.				
	1929	meer of minder dan in 1928	1929	meer of minder dan in 1928	1929	meer of minder dan in 1928	1929	meer of minder dan in 1928			
GOEDERENGROEPEN.											
Dieren en dierlijke voortbrengselen . . . . .	165.213	3.782	7.818	90.627	5.714	6.613	18.562	15.884	499.741	24.929	32.672
Planteardige voortbrengselen . . . . .	4.193.439	14.621	31.277	672.781	18.636	2.425	4.772	236.796	270.858	8.358	19.579
Mineralen, metalen en n.a.g. fabriekaten daarvan . . . . .	20.237.978	+1.009.604	+2.188.133	538.981	+42.838	84.651	+637.472	+1.718.810	201.690	+16.429	+30.642
Meel en meelfabriekaten . . . . .	267.893	85.199	56.656	40.510	15.892	14.174	35.178	27.671	52.060	871	2.933
Scheikundige stoffen . . . . .	483.261	26.670	17.640	68.849	+1.982	5.043	34.443	54.763	56.568	+4.198	5.114
Olie, hars, gom, pek, teer, was en fabriekaten daarvan . . . . .	1.301.129	118.787	80.992	162.918	14.056	5.825	1.910	4.812	165.394	8.124	17.324
Hout en dergelijke stoffen en fabriekaten daarvan . . . . .	2.424.413	256.872	352.297	176.915	17.055	20.227	16.806	14.878	15.904	1.115	1.203
Huiden, vellen, leder en lederwerk . . . . .	40.730	2.045	2.449	71.709	11.105	3.521	888	5.489	56.053	12.177	7.961
Garens, touw, veefsels en kleeding . . . . .	135.980	7.745	10.511	319.963	12.363	24.115	133.178	9.314	238.756	7.257	12.626
Aardewerk en porselen . . . . .	646.548	171.640	231.177	23.448	1.105	818	240.874	4.196	13.360	585	1.907
Glas . . . . .	111.858	3.625	26.000	19.938	2.267	4.982	32.202	2.877	8.892	1.239	1.598
Papier . . . . .	127.531	12.247	18.698	45.225	4.627	7.454	332.237	595	17.584	49.155	5.423
Voedings- en genotmiddelen n.a.g. . . . .	469.118	102.946	60.343	154.090	27.104	25.437	283.459	104.838	165.826	24.242	44.767
Vervoermiddelen . . . . .	119.752	35.928	15.361	86.802	15.898	27.131	121.595	8.428	16.392	7.702	12.040
Werktuigen, toestellen, gereedschappen, drukmateriaal, lampen, rubberbanden, kramerij, kunstvoorwerpen en lopen . . . . .	264.076	20.666	45.339	279.541	34.653	72.121	171.035	22.826	36.935	71.829	105.305
Tezamen . . . . .	30.988.919	+1.137.994	+2.370.150	2.752.298	68.394	203.442	16.301.164	575.945	1.963.146	1.989.490	3.305
Indeeling volgens Verdrag Intern. Handelsstatistiek 1913											
Levende dieren . . . . .	9.292	28	1.688	4.796	139	1.287	22.456	4.610	12.448	15.359	2.751
Voedingsmiddelen en dranken . . . . .	2.844.480	101.986	257.061	439.324	49.127	47.378	1.811.005	113.829	215.440	362.382	19.838
a. onbewerkte en halfbewerkte . . . . .	1.013.171	63.574	48.349	151.573	18.086	9.272	919.105	115.202	187.410	371.670	32.654
b. fabriekaten . . . . .	1.831.309	38.412	208.712	287.751	31.041	38.106	891.900	88.627	128.030	183.712	17.184
Onbewerkte en halfbewerkte stoffen n.a.g. . . . .	101.733	43	16.393	110.794	12.932	3.839	127.095	9.763	12.346	48.324	10.507
a. van dierlijke herkomst . . . . .	3.406.413	292.569	365.227	517.113	11.897	7.627	762.637	96.430	13.439	126.802	9.852
b. van plantaardige herkomst . . . . .	18.375.083	984.228	+1.976.930	359.122	24.286	35.878	634.589	+1.704.050	142.936	+14.191	37.024
c. van minerale herkomst . . . . .	5.194.349	91.163	241.835	1.160.295	+111.530	196.241	2.740.933	39.859	222.352	867.760	65.595
Fabriekaten . . . . .	44.398	5.666	9.574	9.280	685	3.168	70.140	5.851	4.621	54.257	878
Kweekerijvoortbrengselen, n.a.g. afvalstoffen en alle andere n.a.g. goederen . . . . .											

die bij de berekening van het indexcijfer voor de arbeidersgezinnen worden gebruikt, verhoogd, terwijl de duurere kwaliteiten onveranderd zijn gebleven (verlaging van 30 September 1929) en vertoont zelfs kaas, die voor de arbeidersgezinnen gestegen is, voor de beter gesitueerden een verlaging. Omgekeerd is bij groenten en aardappelen de daling geringer voor deze laatste categorie van gezinnen dan voor de andere groep.

Behalve de seizoensverlagingen moet nog vermeld worden de daling bij den post electriciteit, als gevolg van de bij besluit van den Gemeenteraad van 2 October 1929 ingevoerde wijziging van het gewone tarief, alsmede de prijsverlaging van alcoholvrije dranken en de vermindering van het binnenlandsch briefpost sedert 1 November jl., welke laatste vermindering een — zij het ook onaanzienlijke — verlaging van den post diversen teweegbrengt. Eindelijk ook een vermindering bij vrouwen- en kinderbovenkleeding, die evenwel alleen voor de arbeidersgezinnen te constateeren is.

Op de basis der prijzen vóór den oorlog = 100 bedragen de indexcijfers in December 1929:

voor arbeidersgezinnen 167.4 en voor gezinnen van meergegoeden 163.7.

### OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The American Journal of International Law. — Concord, N. H., October 1929.

W. L. Rodgers, Political reasons making undesirable an international agreement as to freedom of the seas; A. P. Fachiri, Interpretation of treaties; F. H. Soward, The election of Canada to the League of Nations Council in 1927; H. J. Noble, The former foreign settlements in Korea; H. B. Hazard, Attachment to the principles of the constitution as judicially construed in certain naturalization cases in the United States.

The Economic Journal. — Londen, September 1929.

Prof. H. Clay, The public regulation of wages in Great Britain; Prof. A. C. Pigou, Disturbances of equilibrium in international trade; W. R. Dunlop, Retail profits; R. M. Campbell, Empire free trade; P. Einzig, Gold points and central banks; Mr. Keynes' views on the transfer problem; J. Rueff, A criticism; Prof. B. Ohlin, A rejoinder; J. M. Keynes, A reply.

De Economist. — Haarlem, November 1929.

Dr. Ir. L. Hamburger, De veranderlijkheid van prijzen; Mr. A. N. Molenaar, Overschrijding van de grenzen van het arbeidsrecht.

Finanz-Archiv. — Tübingen, Jrg. 46, Band 2.  
 B. Moll, Zur Klassifikation der ordentlichen öffentlichen Einnahmen; O. v. Mering, Zur Methode der Lehre von den Steuerwirkungen; W. Andreae, Zur Systematik der Steuertariflehre; G. N. Leon, Steuerbefreiung der Staatsschuldverschreibungen; O. Aust, Gewerbesteuer und freie Berufe; A. Bonné, Die öffentlichen Finanzen des Mandatgebietes Palästina; G. Dobbert, Die lokale Finanzwirtschaft in der U.d.S.S.R.; H. Reutter, Die Württembergische Gebäudesteuer; F. Boesler, „Einsparungsvorschläge zum Reichshaushaltsplan“. Kritik einer Etatskritik; G. Schanz, Die Aenderung der deutschen Reichseinkommen- und Körperschaftssteuer vom 29 Juni 1929.

The Journal of Political Economy. — Chicago, Ill., Oct. 1929.

H. Schultz, Marginal productivity and the general pricing process; Ch. G. Woodhouse, The standard of living at a professional level, 1816—17 and 1926—27; A. Plummer, Sir Edward West (1782—1828); Y. S. Leong, An estimate of the volume of deposit currency in the United States; E. C. Jenkins, Economic equality and the Mandates Commission.

Koloniale Studien. — 's-Gravenhage, October 1929.

Mr. Dr. A. van Gijn, Leeningpolitiek; J. J. G. E. Rückert, De bestuurshervorming in den Volksraad; F. H. Visman, Instelling van gouvernementalandschappen; H. J. van Mook, Hollandsch of Inlandsch onderwijs? Mr. C. T. Bertling, Echtscheiding cijfers der Christen-Inlanders in de Minahasa.

The Quarterly Journal of Economics. — Cambridge, Mass., Aug. 1929.

A. E. Monroe, Investment and saving: a genetic analysis; G. S. Peterson, Motor-carrier regulation and its economic bases; M. A. Copeland, Money, trade and prices — a test of causal primacy; F. A. Bradford, Some aspects of the stable money question; A. Plummer, The reform of local taxation in Great Britain; J. Smith Jr., The Bank for international settlements.

Idem. — Cambridge, Mass., Nov. 1929.

O. H. Taylor, Economics and the idea of natural laws; R. T. Bye, Compositie demand and joint supply in relation to public utility rates; E. H. Chamberlin, Duopoly: value where sellers are few; R. Opie, A neglected English economist: George Poulett Scrope.

Revue d'Economie Politique. — Parijs, Sept.—Oct. 1929.

H. Larufenburger, L'oeuvre scientifique de quelques économistes étrangers: 2e Gustave Cassel; G. Napolitano, Principes économiques du corporatisme fasciste; R. Courtin, Essai sur l'organisation et l'activité économique de la Société des Nations; R. Picard, L'évolution du commerce de détail et les maisons à succursales aux États-Unis; J. Lorient, La stabilisation monétaire en Bulgarie.

Schmollers Jahrbuch. — München, Leipzig, October 1929.

J. Dobretsberger, Wandlungen der Monopoltheorie; A. Amonn, Ricardo-Interpretation und Arbeitswerttheorie; S. Gargas, Das Verhältnis der Geschlechter in den Niederlanden; K. Elster, Zehn Jahre Sowjet-Industrie; R. Michels, Gaetano Mosca und seine Staatstheorien; W. Lotz, Können die Lasten Deutschlands aus dem Youngplan bei sinkendem Zinsfuß künftig erleichtert werden?

De Socialistische Gids. — Amsterdam, November 1929.

bevat o.a.:

Het ontwerp koloniaal beginsel-program; E. Wertheimer, De buitenlandse politiek der Britsche Arbeiderspartij; A. H. Gerhard, Jeugdzorg, jeugdbeweging, jeugdorganisatie, I; J. A. Berger, Opleiding van onvolwaardige arbeidskrachten.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. \*\*\* beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 4 16 Jan. '30)	Zwits. Nat. Bk. 3½ 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4½ 16 Jan. '30	N.Bk.v.Denem. 5 24 Dec. '29
Vrsch. in R.C. 4½ 16 Jan. '30	Zweedsche Rbk 4½ 1 Jan. '30
Javasche Bank... 5½ 22 Juli '29	Bank v.Noorw. 5 28 Dec. '29
Bank van Engeland 5 12 Dec. '29	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank 6½ 13 Jan. '30	slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk. 3½ 19 Jan. '28	N.Bk. v. O'rijk. 7 25 Jan. '30
Belgische Nat. Bk. 3½ 31 Dec. '29	N. Bk. v. Hong. 7 25 Jan. '30
Fed. Res. Bank N.Y. 4½ 14 Nov. '29	Bank v. Italië. 7 14 Mrt. '29
Bank van Spanje... 5½ 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	25 Jan.	20/25 Jan.	13/18 Jan.	6/11 Jan.			
Amsterdam Partic.disc.	2½/4-1½/16	2½/8-3	2½/8-3	2½/16-3½/16	4-3/16	4½/4-3/8	3½/8-3/16
Prolong.	3	2½/4-3	2-1½/16	2½/4-3½/4	4-1/2	4-1/4	2½/4-3/4
Londen Daggeld...	3½/4-4	2-4	2½/4-4¾/4	3½/4-4	2½/2-4½/2	3½/2-4¾/4	1¾/4-2
Partic.disc.	3½/16	3¾/8-4	4-1/8	4½/16-3½/16	4½/4-3/8	3½/16-4½/8	2½/4-¾/4
Berlijn Daggeld...	4½/2-6	4½/2-6	5-7½/2	5-7½/2	3-5½/2	3-8½/2	—
Partic.disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	6	6-1/4	6½/4-¾/8	6½/2-¾/4	5½/2-¾/4	6½/4-¾/8	—
56-90 d...	6	6-1/4	6½/4-¾/8	6½/2-¾/4	5½/2-¾/4	6½/4-¾/8	2½/8-1/2
Waren-wissel.	6½/8-1/2	6½/4-1/2	6½/2-¾/4	7-1/4	6½/8-1/4	6½/8-7	—
New York Daggeld 1)	4-1/4	4-1/4	4-¾/4	4-¾/4	6-1/4	3½/2-4¾/4	1¾/4-2½/2
Partic.disc.	4½/8	4½/8	4½/8-1/4	4-1/8	5½/4	3½/2-¾/8	—

1) Koers van 24 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
21 Jan. 1930	2.48	12.10 1/8	59.43 1/2	9.77 1/2	34.63 1/2	99 3/4
22 " 1930	2.48 3/8	12.10 7/8	59.41 1/2	9.77	34.64 1/2	99 3/4
23 " 1930	2.48 7/8	12.11 1/8	59.45 1/2	9.77 1/2	34.66 1/2	99 3/4
24 " 1930	2.48 7/8	12.11 1/8	59.47	9.77 1/2	34.67	99 3/4
25 " 1930	2.48 15/16	12.10 7/8	59.46 1/2	9.77 1/2	34.66 1/2	99 3/4
27 " 1930	2.48 15/16	12.10 1/8	59.47	9.77 1/2	34.66 1/2	99 3/4
Laagste d.w. 1)	2.48	12.10 7/8	59.40	9.75 1/2	34.62	99
Hoogste d.w. 1)	2.49	12.11 1/2	59.48	9.78 1/2	34.69	100
20 Jan. 1930	2.48 15/16	12.11 1/8	59.46	9.77 1/2	34.65	99 3/4
13 " 1930	2.48 3/8	12.10 3/8	59.34	9.77	34.64 1/2	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/8	12.10 3/8	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
21 Jan. 1930	48.07	35.—	7.36	1.48	13.02	32.45
22 " 1930	48.08	35.—	7.36	1.48	13.01 1/2	32.25
23 " 1930	48.10	35.02 1/2	7.35 1/2	1.48	13.02 1/2	32.20
24 " 1930	48.09	35.02 1/2	7.36	1.48	13.03	32.35
25 " 1930	48.09	35.02 1/2	7.36 1/2	1.48	—	—
27 " 1930	48.08 1/2	35.05	7.36 1/4	1.48	13.03	32.27 1/2
Laagste d.w. 1)	48.04	34.95	7.33	1.46	13.—	31.60
Hoogste d.w. 1)	48.12 1/2	35.07 1/2	7.38	1.51	13.05	33.—
20 Jan. 1930	48.08 1/2	35.02 1/2	7.36	1.47	13.02	32.80
13 " 1930	48.14	35.—	7.35	1.48	13.01	33.37 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	7.35	1.48	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
21 Jan. 1930	66.77 1/2	66.55	66.50	6.25	100 1/2	2.45 1/2
22 " 1930	66.77 1/2	66.50	66.47 1/2	6.25	100 1/2	2.45 1/2
23 " 1930	66.80	66.57 1/2	66.50	6.25	100 1/2	2.45 1/2
24 " 1930	66.80	66.57 1/2	66.50	6.25	100 1/2	2.46
25 " 1930	66.80	66.57 1/2	66.50	6.25	100	2.45 1/2
27 " 1930	66.82 1/2	66.60	66.50	6.25 1/2	100	2.46
Laagste d.w. 1)	66.70	66.47 1/2	66.42 1/2	6.22	99 1/2	2.44 3/4
Hoogste d.w. 1)	66.85	66.62 1/2	66.55	6.28	100 3/4	2.46 1/2
20 Jan. 1930	66.80	66.57 1/2	66.52 1/2	6.24	99 3/8	2.45 7/8
13 " 1930	66.72 1/2	66.47 1/2	66.45	6.24	100 1/2	2.45 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

\*) Noteering te Amsterdam. \*\*) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/4 en 7.21 1/4.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.



KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
21 Jan. 1930	4,86 3/4	3,92 1/8	23,89 1/2	40,19 3/4
22 " 1930	4,86 19/32	3,92 3/4	23,88 1/2	40,19
23 " 1930	4,86 5/8	3,92 3/4	23,88 1/2	40,17 1/2
24 " 1930	4,86 19/32	3,92 3/4	23,89 1/2	40,18
25 " 1930	4,86 19/32	3,92 3/4	23,89 1/2	40,18 1/8
27 " 1930	4,86 1/2	3,92 3/4	23,89 1/2	40,17
28 Jan. 1929	4,84 1/2	3,90 7/8	23,75 1/2	40,09
Muntpariteit ..	4,8667	3,90 1/8	23,81 1/2	40 1/8

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	11 Jan. 1930	18 Jan. 1930	20/25 Jan. '30 Laagste/Hoogste	25 Jan. 1930
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16 - 97 9/16	97 1/2
Athene .....	Dr. p. £	375	375 3/8	375 - 375 3/8	375 1/2
Bangkok .....	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8 - 1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest .....	Pen. p. £	27.83	27.83	27.80 - 27.86	27.83
Buenos Aires	d. p. \$	45 1/2	44 9/16	44 1/8 - 45 1/8	45 1/2
Calcutta .....	Sh. p. rup.	1/5 59/64	1/5 51/64	1/5 7/8 - 1/5 31/32	1/5 59/64
Constantin ..	Piast. p. £	10.20	1.030	1.020 - 1.050	1.035
Hongkong .....	Sh. p. \$	1/7 1/8	1/7 7/16	1/6 5/8 - 1/8 1/2	1/7 5/16
Kobe .....	Sh. p. yen	2/0 1/4	2/0 3/16	2/0 1/16 - 2/0 1/8	2/0 1/4
Lissabon .....	Escu. p. £	108 3/4	108 1/2	108 1/8 - 108 3/8	108 3/4
Mexico 1) .....	\$ per £	10.12 1/2	10.17 1/2	10.05 - 10.35	10.22 1/2
Montevideo ..	d. per £	45 3/4	45 3/4	45 - 46	45 3/4
Montreal .....	\$ per £	4.91 1/8	4.92 1/8	4.91 1/8 - 4.92 1/8	4.91 1/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 1/8	5 27/64	5 1/16 - 5 5/8	5 9/8
Shanghai .....	Sh. p. tael	2/0 3/4	2/0 1/8	2/0 - 2/1 1/8	2/0 5/16
Singapore .....	id. p. \$	2/3 47/64	2/3 47/64	2/3 21/32 - 2/3 19/32	2/3 47/64
Valparaiso 2) ..	\$ per £	39.83	39.81	39.80 - 39.81	39.80
Warschau .....	Zl. p. £	43.43 1/2	43.39 1/2	43.31 - 43.45	43.37

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen 1)	N.York 2)
20 Jan. 1930 ..	21 1/16 - 45 3/8
21 " 1930 ..	21 - 45 3/8
22 " 1930 ..	20 19/16 - 44 7/8
23 " 1930 ..	20 11/16 - 45 5/8
24 " 1930 ..	20 9/16 - 44 3/4
25 " 1930 ..	20 11/16 - 44 3/4
26 Jan. 1929 ..	26 1/16 - 56 1/8
27 Juli 1914 ..	24 1/16 - 59

GOUDPRIJS 3)

Londen	
20 Jan. 1930 ..	84/11 1/8
21 " 1930 ..	84/11
22 " 1930 ..	84/11 1/8
23 " 1930 ..	84/10
24 " 1930 ..	84/10 1/2
25 " 1930 ..	84/11 1/2
26 Jan. 1929 ..	84/11 1/2
27 Juli 1914 ..	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Jan. 1930	23 Jan. 1930
Saldo bij de Ned. Bank .....	f 4.420.423,87	f 9.037.017,85
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 183.558,63	" 121.515,31
Voorschot op ultimo Nov. 1929 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting .....	" 34.125.027,01	" 34.125.027,01
Voorschotten aan Ned.-Indië .....	" 13.246.722,30	" 17.091.442,52
Id. aan Suriname .....	" 12.511.126,73	" 12.716.644,73
Id. aan Curaçao .....	" 995.058,10	" 1.054.772,10
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp. ....	" 139.244.850,18	" 131.449.140,25
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen .....	" 5.800.000,—	" 4.600.000,—
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1) .....	" 23.253.080,71	" 23.898.221,94
Vordering op andere Staatsbedrijven 1) ..	" —	" 386.870,82
Vordering op andere Staatsbedrijven 1) ..	" 9.660.309,18	" 9.990.309,18

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt ..	—	—
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt .....	—	—
Schatkistbiljetten in omloop .....	f 117.459.000,—	f 117.459.000,—
Schatkistpromessen in omloop .....	" 90.630.000,—	" 85.130.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	" —	" —
Daggeldleeningen .....	" 2.000.000,—	" 2.000.000,—
Zilverbons in omloop .....	" 9.785.387,—	" 9.195.836,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) ..	" 5.572.776,07	" —
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) ..	" 46.173.758,26	" 40.776.086,03
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ..	" 250.000,—	" 250.000,—
Id. aan diverse instellingen 1) ..	" 7.789.073,42	" 7.496.204,31

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	18 Jan. 1930	25 Jan. 1930
Saldo bij 's Rijks kas .....	—	—
Saldo bij de Javasche Bank .....	f 4.023.000,—	f 5.283.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas .....	" 15.333.000,—	" 16.751.000,—
Schatkistpromessen .....	" 300.000,—	" 300.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas .....	" 33.267.000,—	" —
Waarvan Muntbiljetten .....	" 2.880.000,—	" —
Muntbiljetten in omloop .....	" 39.992.000,—	" 38.812.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 7.707.000,—	" 7.707.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 559.000,—	" 570.000,—
Voorschot van de Javasche Bank .....	—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 27 Januari 1930

Activa.			
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f	44.811.501,24		
sels, Prom., Bijbnk. "	744.136,13		
enz. in disc. Ag. sch. "	13.757.450,81	f	59.313.088,18
Papier o. h. Buitenl. in disconto .....	"		
Idem eigen portef. f	217.117.207,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—		
			217.117.207,—
Beleeningen (Hfdbk. f	30.606.979,50		
incl. vrsch. Bijbnk. "	6.262.142,93		
in rek.-crt. Ag. sch. "	44.643.725,24		
op onderp. f	81.512.847,67		
Op Effecten .....	f 78.859.547,67		
Op Goederen en Spec. "	2.653.300,—		
			81.512.847,67
Voorschotten a. h. Rijk .....	"		
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud .....	f 65.008.815,—		
Muntmat., Goud ..	374.522.857,53		
	f 439.531.672,53		
Munt, Zilver, enz. "	26.420.510,58		
Muntmat., Zilver ..	—		
			465.952.183,11 1)
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds .....	"		25.380.910,58
Gebouwen en Meub. der Bank .....	"		5.200.000,—
Diverse rekeningen .....	"		24.090.715,09
		f	878.566.951,63
<b>Passiva.</b>			
Kapitaal .....	f 20.000.000,—		
Reservefonds .....	" 7.106.550,55		
Bijzondere reserve .....	" 8.000.000,—		
Pensioenfonds .....	" 6.288.582,67		
Bankbiljetten in omloop .....	" 786.632.300,—		
Bankassigatiën in omloop .....	" 145.878,86		
Rek.-Cour. f Het Rijk	5.918.641,21		
saldo's: Anderen "	27.736.103,68		
			33.054.744,89
Diverse rekeningen .....	"		16.738.894,66
		f	878.566.951,63

Beschikbaar metaalsaldo .....	f 137.330.461,97
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is ..	343.326.150,—
1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-klings perc.
	Munt	Muntmat.				
27 Jan. '30	65.009	374.523	786.632	33.800	137.330	57
20 " '30	65.010	381.038	797.698	36.090	137.830	56 1/2
13 " '30	65.014	382.444	819.073	34.924	130.754	55
6 " '30	65.011	382.444	845.623	23.865	123.312	54
30 Dec. '29	65.022	382.444	851.257	34.093	117.222	53
23 " '29	65.028	382.444	822.973	29.673	131.388	55 1/2
28 Jan. '29	67.045	367.495	782.471	44.679	126.101	55
25 Juli '14	65.703	90.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
27 Jan. 1930	59.313	—	81.513	217.117	24.091
20 " 1930	63.093	—	82.712	219.143	24.330
13 " 1930	71.832	—	83.334	219.430	33.212
6 " 1929	72.648	—	94.175	219.271	37.565
30 Dec. 1929	70.683	—	111.000	219.861	37.328
23 " 1929	59.310	—	94.072	218.703	32.797
28 Jan. 1929	62.376	—	97.666	203.229	32.044
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
14 Dec. 1929 ..	665 3	1.586	749	1.062	525
7 " 1929 ..	685 3	1.632	702	1.060	509
30 Nov. 1929 ..	715 3	1.671	560	1.061	504
23 " 1929 ..	706 2	1.497	580	1.060	490
15 Dec. 1928 ..	800	1.475	668	1.089	489
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep. en f 6.000 goud gekocht. 3) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep. en f 7.800 goud gekocht.

**JAVASCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
25 Jan. 1930	169.900		279.300	39.000	42.580
18 " 1930	167.400		286.200	36.100	38.480
11 " 1930	168.100		292.100	37.700	36.180
28 Dec. 1929	139.555	29.251	288.769	39.481	37.507
21 " 1929	139.785	26.991	291.646	42.768	33.011
14 " 1929	139.909	27.013	298.372	44.049	29.954
7 " 1929	140.098	27.143	298.304	53.559	26.496
26 Jan. 1929	169.228	22.850	300.153	61.436	47.443
28 Jan. 1928	175.835	18.474	314.890	45.109	122.726 <sup>a</sup>
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dts-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen <sup>1)</sup>	Dek-kings-percentage
25 Jan. 1930		143.100		***	53
18 " 1930		148.800		***	52
11 " 1930		157.600		***	51
28 Dec. 1929	8.559	23.338	103.186	30.076	51
21 " 1929	8.163	25.252	105.181	34.788	50
14 " 1929	8.138	28.329	105.998	38.733	49
7 " 1929	8.073	27.868	111.391	42.720	48
26 Jan. 1929	7.641	39.296	83.540	44.792	53
28 Jan. 1928	12.788	29.714	95.878	32.871	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluippost activa. 2) Basis 1/6 metaaldekking.

**BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
22 Jan. 1930	151.289	346.400	64.659	5.780	14.879
15 " 1930	150.654	351.943	58.523	9.672	14.034
8 " 1930	149.215	362.922	41.139	15.082	15.285
1 " 1930	146.116	369.783	36.178	42.171	18.014
26 Dec. 1929	146.028	379.574	26.275	22.300	17.735
18 " 1929	140.734	371.698	28.807	10.630	20.566
23 Jan. 1929	153.343	355.366	57.737	10.764	15.061
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
22 Jan. '30	57.666	29.151	59.948	36.012	64.889	51 <sup>13</sup> / <sub>10</sub>
15 " '30	61.251	24.811	64.358	36.419	58.711	46 <sup>20</sup> / <sub>32</sub>
8 " '30	69.886	17.211	75.701	35.574	46.293	36
1 " '30	81.659	12.350	110.297	37.523	36.333	22 <sup>10</sup> / <sub>32</sub>
26 Dec. '29	67.124	8.829	71.049	35.789	26.454	22 <sup>1</sup> / <sub>6</sub>
18 " '29	65.144	9.859	62.065	35.517	29.036	27
23 Jan. '29	49.487	16.850	60.842	37.482	57.977	50 <sup>4</sup> / <sub>16</sub>
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

4) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud <sup>1)</sup>	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
17 Jan. '30	42.737	231	7.046	25.298	25.227	2.519	3.200
10 " '30	42.458	228	7.202	25.428	18.702	2.586	3.200
3 " '30	42.434	227	7.099	26.611	18.698	2.689	3.200
27 Dec. '29	41.668	222	7.249	27.317	18.693	2.521	3.200
18 Jan. '29	33.983	732	11.937	22.612	18.722	2.244	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen <sup>2)</sup>	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
17 Jan. '30	5.612	1.694	68.688	7.424	3.490	7.355
10 " '30	5.612	1.936	69.347	7.548	3.756	6.719
3 " '30	5.612	2.056	70.288	7.169	3.908	7.113
27 Dec. '29	5.612	1.461	68.571	7.582	4.155	7.851
18 Jan. '29	5.930	1.609	62.443	6.442	5.957	6.671
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. 2) Sluippost activa.

**DUITSCHER RIJKS BANK.**

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. tent. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Jan. 1930	2.286,5	149,8	399,8	1.807,1	51,4
15 " 1930	2.134,0	149,8	397,7	1.893,8	67,9
7 " 1930	2.283,8	149,8	403,8	2.369,9	51,2
31 Dec. 1929	2.283,1	149,8	403,6	2.607,7	250,6
23 " 1929	2.264,7	149,8	405,7	2.156,5	98,0
23 Jan. 1929	2.729,2	85,6	163,5	1.548,4	40,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa <sup>2)</sup>	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
23 Jan. 1930	92,6	580,4	3.952,6	708,7	299,0
15 " 1930	92,6	578,5	4.187,0	543,4	299,7
7 " 1930	92,5	581,9	4.604,7	584,5	295,6
31 Dec. 1929	92,6	563,2	5.043,7	755,2	293,2
23 " 1929	92,6	603,3	4.579,0	448,4	296,5
23 Jan. 1929	93,3	440,8	3.809,3	783,1	184,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Jan. '30, 31, 23 Dec. '29, 23 Jan. '29, resp. 46; 40; 48; 14; 28; 59 mill.

**NATIONALE BANK VAN BELGIË.**

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandische wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
23 Jan.	1176	544	45	805	31	324	2.722	21	147
16 " "	1176	567	45	809	35	328	2.750	49	129
9 " "	1175	591	—	826	34	—	2.778	16	157
2 " "	1175	613	—	869	40	—	2.787	42	197
26 Dec. 1)	1175	578	—	816	33	—	2.685	58	190
24 Jan. 1)	905	525	44	654	34	350	2.352	34	96

1) 1929.

**VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.**

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
8 Jan. '30	2.929,3	1.759,3	175,8	567,6	310,2
31 Dec. '29	2.857,1	1.750,2	153,9	632,4	392,2
24 " '29	2.821,6	1.805,9	129,1	762,8	354,9
18 " '29	2.882,8	1.756,1	143,3	737,0	309,4
11 " '29	2.964,1	1.628,2	145,7	768,9	321,8
4 " '29	2.993,0	1.642,1	145,8	872,3	256,5
9 Jan. '29	2.631,7	1.292,6	151,4	876,5	477,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. 1)	Algem. Dek-kings-perc. 2)
8 Jan. '30	484,8	1.836,9	2.422,3	170,4	69,0	72,9
31 Dec. '29	510,6	1.909,7	2.413,7	171,0	68,4	69,6
24 " '29	485,0	1.989,2	2.375,2	170,8	64,6	67,6
18 " '29	533,3	1.926,0	2.439,1	170,1	66,0	69,3
11 " '29	386,9	1.918,3	2.425,7	168,4	68,2	71,6
4 " '29	355,1	1.938,5	2.452,7	168,4	68,1	71,5
9 Jan. '29	239,2	1.745,3	2.452,2	146,8	62,7	66,3

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opsch. schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

**PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.**

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
31 Dec. '29	405	17.649	5.514	1.726	20.987	6.787
24 " '29	502	17.344	5.598	1.703	20.452	6.763
18 " '29	468	17.347	5.587	1.774	20.491	6.702
11 " '29	493	17.375	5.547	1.747	20.501	6.698
4 " '29	580	17.538	5.604	1.766	20.469	6.722
2 Jan. '29	624	16.963	6.374	1.859	21.201	6.993

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

## GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 28 Januari 1930.

De prijzen voor tarwe hebben in het begin der afgelopen week slechts matige verandering ondergaan. Nadat in de eerste dagen in Noord-Amerika eenige verhooging was ingetreden, is later de stemming iets gemakkelijker geworden en de kleine verhooging weder meer dan verloren gegaan. In de laatste dagen daalden de prijzen nog verder. Vergeliken bij een week geleden waren de prijzen te Chicago voor Maart 2 dollarcenten per 60 lbs. en te Winnipeg voor Mei  $4\frac{1}{4}$  dollarcenten lager. Te Buenos Aires was het slot voor Februari 10 cents en te Rosario 15 cents per 100 KG. hooger. Er bestond in de afgelopen week op de meeste dagen een goede vraag voor tarwe en van de meeste exportlanden werden flinke hoeveelheden verkocht. De vraag voor Manitoba-tarwe is toegenomen in verband met de slechte prijzen, welke voor tarweafval te maken zijn. Daarom geven vele molens de voorkeur aan de duurdere Manitoba, welke bij vermaling minder afval geeft dan aan andere soorten. Gedeeltelijk kwam de vraag voor tarwe in de afgelopen week uit Portugal, waar eenige ladingen van verschillende herkomst zijn geplaatst. Bovendien zijn landen aan de Oostzee als koper in de markt. Duitsland gaat voort verschillende tarwesoorten te kopen, waarvoor het invoerrecht nog niet is verhoogd, doch van groote kooporders, als gevolg van regeeringsmaatregelen, is nog geen sprake. De Duitse regering is bezig het handelsverdrag met Zweden te veranderen en, indien deze verandering tot stand komt, zal voor andere dan Canadeesche en Australische tarwe het invoerrecht ook verhoogd kunnen worden. Men meent, dat deze verhooging in werking zal kunnen treden omstreeks 15 Februari, wanneer de onderhandelingen met Zweden ten einde zullen zijn gebracht. Verder overweegt men in Duitsland de verlenging van de verordening, dat 50 pCt. binnenlandsche tarwe mocht worden vermalen, welke verordening op 1 Februari afloopt. Het is niet zeker, of deze onveranderd zal worden gecontinueerd. Er schijnt ook eenige kans te bestaan, dat het te vermalen binnenlandsche percentage zal worden verlaagd tot 30 pCt. Frankrijk gaat voort met het doen van aanbiddingen van inlandsche tarwe naar omringende landen. Van particuliere zijde wordt de uit te voeren hoeveelheid geschat op 900.000 quarters, waarvan tot nog toe ongeveer de helft naar het buitenland zou zijn verkocht. De aanvoeren van den nieuwen oogst uit Argentinië zijn van flinken omvang en dientengevolge zijn de verscheping van tarwe weder toegenomen, terwijl bovendien ook de zichtbare voorraad weder iets grooter is. Het dorschen van tarwe vindt in Argentinië goeden voortgang en over het algemeen zijn de weersomstandigheden daarvoor gunstig geweest. De Argentijnsche afladers zijn geregeld aan de markt met flinke hoeveelheden en het lijkt wel, dat de schatting, welke eenigen tijd geleden door de Argentijnsche regering werd gepubliceerd, wel erg aan den lagen kant is geweest. Van particuliere zijde wordt op het oogenblik de opbrengst geschat op ongeveer  $25\frac{1}{2}$  miljoen quarters, waarvan 15—16 miljoen quarters voor uitvoer beschikbaar zouden zijn. De in den loop dezer week bekend gemaakte eindraming van de Canadeesche regering geeft een tarweopbrengst van 299.520.000 bushels tegen een vorige schatting van 293.899.000 bushels. De voorraden van tarwe in Canada en de Vereenigde Staten hebben slechts weinig verandering ondergaan en blijven hun drukkenden invloed op de markt doen gelden. De vooruitzichten van wintertarwe in de Vereenigde Staten zijn onveranderd gunstig, behalve in sommige gedeelten van Westelijk Kansas en Oklahoma, is de grond voldoende met sneeuw bedekt. Men acht de vooruitzichten op het oogenblik gunstiger dan het vorige jaar en, indien de toestand zoo gunstig blijft als tot nog toe het geval is, zal met een grootere opbrengst moeten worden gerekend dan in 1929 werd verkregen. De berichten in Australië zijn ook iets gunstiger en de resultaten schijnen beter te zijn dan eenigen tijd geleden werd verwacht. De opbrengst wordt nu van particuliere zijde geschat voor geheel Australië op 105 miljoen bushels, terwijl deze korten tijd geleden onder de 100 miljoen bushels werd geraamd. De vooruitzichten van den Europeeschen oogst zijn niet ongunstig. Tengevolge van het algemeen heerschende zachte weder ontwikkelt de wintertarwe zich in de meeste landen gunstig. Dit geldt zowel voor Midden-Europa als voor de Balkanlanden. Alleen in Frankrijk is men bevreesd, dat de groei der tarweplanten te snel zal zijn en hoopt men op een periode van kouder weder. In Roemenië staat de tarwe er goed voor en meent men, dat, zelfs indien een periode van vorst zal intreden zonder sneeuwbedekking, daarvan geen schade van betekenis het gevolg zal zijn. Sedert wordt uit Roemenië daling van den tem-

peratuur gemeld met sneeuwval in verschillende streken.

In de rogge markt hebben de prijzen weinig verandering ondergaan. Onderhandelingen tusschen Polen en Duitsland hebben tot gevolg gehad, dat een belangrijke hoeveelheid Poolsche rogge, welke tot half Februari zal worden uitgevoerd, door Duitsland is overgenomen, met het doel concurrentie van Poolsche rogge op de markten der omliggende landen uit te schakelen. De daarvan verwachte belangrijke prijsverhoging voor Duitsch/Poolsche rogge is echter tot nog toe grootendeels uitgebleven, want de prijzen hebben slechts een matige verhoging ondergaan. Er worden namelijk nog groote hoeveelheden Poolsche rogge ten verkoop aangeboden, waarvoor reeds uitvoerpremies waren toegestaan, welke hoeveelheden niet in de door Duitsland overgenomen hoeveelheden zijn begrepen. De vraag voor rogge blijft niet groot en koopers toonen niet veel lust groote contracten af te sluiten. De omzet bleef in de afgelopen week van matigen omvang, alleen naar Zweden werd een groote partij Russische rogge verkocht.

De stemming voor maïs was in de eerste helft der afgelopen week zeer vast en de prijzen stegen belangrijk boven het lage niveau, waarop ze allengs, tengevolge van het ontbreken van vraag, waren gezakt. Bij de verbeterde stemming werden tot regelmatig oplopende prijzen flinke contracten afgesloten, tot plotseling de vraag weder verdween en de prijzen weder begonnen te dalen. Wel werd het lage niveau van het einde der voorafgaande week niet weder bereikt, doch meer dan de helft der verbetering ging verloren. Vooral voor binnenkomende en spoedig verwachte Plata-maïs is de stemming gedrukt en houders daarvan ondervinden groote moeite om zulke partijen van de hand te doen. Voor Donau-maïs geldt hetzelfde. Ook daarvoor bestaat slechts beperkte vraag. Aangekomen partijen, waarvan de kwaliteit bekend en goed is, vinden tot de in de tweede helft dezer week gedaalde prijzen wel koopers. In Donau-maïs op aflading komen weinig zaken tot stand. Op enkele dagen is maïs op Maart/April aflading teruggekocht, doch later is deze vraag weder opgehouden en waren afladers eerder geneigd te verkoopen. Over Plata-maïs van den nieuwen oogst komen over het algemeen gunstige berichten binnen. Alleen in die streken, waar maïs is gezaaid in plaats van tarwe, welke als verloren moest worden beschouwd en omgeploegd werd, zijn de vooruitzichten niet gunstig. Overigens lijkt de toestand op het oogenblik zeer gunstig. De prijzen voor Plata-maïs van den nieuwen oogst zijn in het begin der afgelopen week ook vrij aanmerkelijk gestegen, waarna weder een niet onbelangrijke verlaging is ingetreden. De omzetten in nieuwe Plata-maïs waren slechts klein, omdat op het oogenblik voor den nieuwen oogst hoogere prijzen worden gevraagd dan voor ouden oogst. Het is hoofdzakelijk de tweede hand, welke Plata-maïs van den nieuwen oogst op speculatie verkoopt tot vrij aanmerkelijk beneden de eerste hands vraagprijzen. De prijzen voor maïs aan de termijnmarkt te Buenos Aires hebben in de eerste dagen der afgelopen week een vrij belangrijke verhoging ondergaan. Daarna zijn ze echter weder gedaald en het slot van gisteren was nog 20 cents per 100 KG. hooger voor Februari dan een week geleden. Te Rosario sloot de Februari-termijn ook 20 cents hooger dan een week geleden. De Mei-termijn sloot te Buenos Aires en te Rosario 15 cents per 100 KG. hooger dan een week tevoren.

De prijzen voor gerst zijn in het begin der afgelopen week ook gestegen, echter niet in die mate als voor maïs. De vraag voor gerst is niet dringend, daar Duitsland sedert de verhoging van het invoerrecht geen koper is en nog over vóór de verhoging van het invoerrecht ingevoerde groote hoeveelheden beschikt. Het aanbod van gerst is ruim en zoowel in Donau als in Russische gerst bestaat voortdurend aanbod ter verscheping in de eerstvolgende maanden. Het aanbod van gerst is nog vergroet door Argentinië, dat sterk met andere gerstsoorten concurreert. Tengevolge van de weinig levendige vraag zijn de prijzen, toen de stemming voor voergraan vaster werd, niet in die mate gestegen als voor maïs. Nadien zijn ook de gerstprijzen weder gedaald en bereikten zij in de tweede helft der week weder ongeveer het peil, waarop ze voor de verhoging stonden.

In het begin der vorige week bestond goede vraag voor Duitse haver-soorten en tot stijgende prijzen vonden flinke omzetten plaats. In Nederland verminderde de vraag; toen verdere prijsverhoging intrad, doch Engeland en Zwitserland bleven nog koopers. Daarna is ook voor haver de stemming weder flauwer geworden en daalden met ruim aanbod de prijzen tot het laagste niveau, dat aan het einde der voorafgaande week werd bereikt. In andere haver-soorten dan van de Oostzee zijn de zaken gering. Slechts worden kleine hoeveelheden Plata-haver gekocht, welke

## AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	19/25 Januari 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	19/25 Januari 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe .....	56.032	137.839	106.171	2.374	3.530	6.695	141.369	112.866
Rogge .....	1.579	12.475	13.645	—	457	—	12.932	13.645
Boekweit.....	44	397	3.126	—	255	—	662	3.126
Mais .....	27.268	88.505	78.900	14.014	31.702	21.768	120.207	100.668
Gerst .....	15.835	52.943	46.232	536	1.131	98	54.074	46.330
Haver .....	4.649	13.717	11.253	—	1.097	—	14.814	11.253
Lijnzaad .....	4.679	7.784	3.428	11.879	13.805	19.244	21.589	22.672
Lijnkoek .....	12.885	19.477	8.968	—	—	—	19.477	8.968
Tarwemeel .....	1.841	5.435	6.767	1.083	2.519	2.443	7.954	9.210
Andere meelsoorten ....	327	1.838	871	—	—	—	1.838	871

spoedig verwacht zijn, en meestal tot zeer lage prijzen moeten worden opgeruimd.

## SUIKER.

In sympathie met Amerika waren de verschillende suikermarkten bijna de geheele afgelopen week flauw gestemd met sterk afbrokkende noteringen.

In Amerika deed de laatste prijsdaling zeer onbegrijpelijk aan en gingen houders van opgeslagen en stoomende suiker tot belangrijke verkoopen over, hetgeen de waarde van prompte ruwsuiker deed dalen tot 1.13/16 d.c. c. & fr. New-York op basis van Cubasuiker. De hoofdoorzaak van dezen verkoopsdruk is echter te zoeken in het verleden week bekend gemaakte besluit van den Senaat te Washington de bestaande rechten onveranderd te laten, welk teleurstellend besluit zijn invloed met vol gewicht op de zwakke markt uitoefende.

De termijnmarkt te New-York reageerde direct op deze prijsdaling en de laagste noteringen werden in het midden der week bereikt met Jan. 1.69; Mrt. 1.69; Mei 1.77; Juli 1.86 en Sept. 1.94, om daarna weer aan te trekken en te sluiten op resp. 1.77; 1.81; 1.89; 1.99 en 2.07; de laatste notering voor Sp. Centrifugals was 3.58.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 31.000 tons, de versmeltingen 57.000 tons tegen 37.000 tons in 1929 en de voorraden 563.000 tons tegen 123.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek was als volgt:

	1930	1929	1928
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod. tot 17-1 ....	—	700.000	100.000
Consumptie .....	218	1.514	—
Weekontv. afscheephavens... Oude Oogst	13.639	—	—
Idem Nieuwe Oogst.....	2.862	196.716	26.807
Totaal sedert 1/1 Nieuwe O...	2.862	310.244	26.807
Weekexport Oude Oogst ....	33.201	—	—
„ Nieuwe Oogst ..	145	52.244	1.603
Totale export sedert 1/1 N. O.	145	74.449	1.603
Voorraad afscheephavens....	130.571	290.265	151.498
Voorraad binnenland .....	121.778	389.756	73.193
Aantal werkende fabrieken ..	125	154	154

In Engeland verlaagden Raffinadeurs hunne prijzen deze week met 6 d. en 9 d. naar gelang van de bereiding. Op de termijnmarkt werden de laagste noteringen bereikt met Mrt. Sh. 5/8½; Mei Sh. 6/8¼ en Aug. Sh. 7/4½, waarna echter een herstel intrad en het slot tusschen 6½ d. en 9 d. beter was. De laatste Ruwsuikernoteeringen waren:

Mrt. Sh. 6/-; Mei Sh. 7/4½; Aug. Sh. 8/-¾; Dec. Sh. 8/3¼.

De Zichtbare Voorraden waren volgens Czarnikow:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Duitsland 1/12 .....	1.305.000	1.232.000	989.000
Tsjecho-Slowakije 31/12 .....	717.000	690.000	846.000
Frankrijk 1/12 .....	502.000	439.000	450.000
Nederland 1/12 .....	226.000	249.000	199.000
België 31/12 .....	197.000	221.000	183.000
Polen 31/12 .....	531.000	420.000	293.000
Engeland 31/12 Geimp. Suiker	288.000	209.000	223.000
„ 31/12 Binnenl., ..	112.000	74.000	54.000
Europa.....	3.878.000	3.534.000	3.237.000
V.S. Atl. havens 28/12 .....	769.791	213.000	220.000
Cubaansche „ 28/12 .....	182.000	125.000	218.000
Cuba binnenland 28/12 .....	180.000	35.000	90.000
Totaal .....	5.009.000	3.907.000	3.765.000

Op Java verkochten de V.I.S.P. nog een klein partijtje Hoofdsuiker uit oogst 1929 tot f 11.—. De noteringen op de markt voor tweedehands suiker, die de geheele week

zeer kalm tot lusteloos gestemd was, fluctueerden weliswaar ietwat, doch landden tenslotte aan het einde der week op hetzelfde niveau aan als aan het begin.

Hier te lande opende de termijnmarkt in prijshoudende stemming, waarna deze echter verflauwde wegens realisatie-aanbod, waardoor de prijs voor Maart op f 10½ en Mei op f 11½ kwam, terwijl Aug. en Dec. tevergeefs tot resp. f 11½ en f 12.— werden aangeboden. Op geruchten van restrictie van den a.s. Cuba-oogst tot 4.000.000 tons vonden echter afdoeningen tot ongeveer f ½ hooger plaats. Toen deze geruchten weder werden tegengesproken, reageerden prijzen hierop en sloot de markt op de volgende noteringen:

Mrt. f 11.— tot f 11¼; Mei f 11¼½; Aug. f 11½¾ en Dec. f 12¼¾. De omzet bedroeg deze week 4250 tons.

## KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29 tot 17 Jan. '30	Overeenkomstige periode	
		1928/29	1927/28
Ontvangsten Gulf-Havens. } Atlant. Havens }	7183	7552	6477
Uitvoer naar Gr. Brittannië	942	1247	662
„ „ 't Vasteland etc.	2875	3064	3053
„ „ Japan.....	811	997	701

## Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	17 Jan. '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	2514	2255	2380
Binnenland .....	1457	1161	1221
New York .....	93	63	195
New Orleans .....	510	325	522
Liverpool .....	394	638	541

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 22 Januari 1930.

Sedert onze laatste publicatie zijn prijzen van Amerikaansche katoen eenigszins flauwer geworden, hoewel loopende maandfutures gisterenmiddag slechts 6 punten lager waren dan verleden Woensdag. „Points on” zijn ook iets lager. Egyptische katoen is vrij vast gebleven en toont weinig verandering. De geschatte „loco”-verkoopen in Liverpool bereikten de vorige week 42.000 balen, een beter totaal dan sedert weken het geval geweest is. Het is wel merkwaardig, dat van al deze verkoopen aanzienlijk meer dan de helft uit Amerikaansche katoen bestond, nl. 17.710 balen; verder 5950 bn. Braziliaansche, 4750 bn. Peru, 1200 bn. Egyptische, 7700 bn. Soedaneesche, 1750 bn. Oost-Afrikaansche en de rest van andere bronnen. Een ander merkwaardig verschijnsel is, dat terwijl de afname van Amerika van Amerikaansche katoen dit seizoen groter is geweest dan gedurende de vier voorafgaande jaren, de afname van Groot-Brittannië ongeveer 179.000 balen minder bedraagt dan het gemiddelde van de afgelopen vier jaar en van het Continent ongeveer 335.000 balen minder.

In de Amerikaansche garenmarkt gaat weinig om. Terwijl verschillende spinners van grove- en medio-nummers slechts een geringen handel vermelden, bestaat er een goede vraag en zijn er enkele flinke posten afgesloten. Gedurende de laatste dagen zijn enkele flinke partijen dhooty twist en weft verkocht, alsook de noodige getwijnde garens voor borders, doch verkoopers moesten koopers in prijzen tegevoetkomen. Er bestaat een geringe vraag voor Indië voor getwijnde garens en verschillende hoeveelheden zijn geboekt. In Egyptische soorten is de vraag naar twist verminderd,

doch er zijn goede zaken gedaan in „doubling weft“. Men rapporteert ook, dat voor binnenland en export deze week verdere groote orders in threadtouw zijn afgesloten, terwijl eveneens een goede vraag naar getwijnde garens voor Indië wordt gemeld.

De doekmarkt blijft buitengewoon kalm en noteringen zijn vast; dit is alles wat over de markt gezegd kan worden. Op de Oostersche markten wordt slechts hier en daar wat gekocht en hoewel er wel wat meer vraag begint door te komen, is het aantal geboekte zaken nog gering.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 14 Jan 21 Jan. 15 Jan. 22 Jan. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5

KOFFIE.

De kalme stemming, waarin het artikel in de vorige week had verkeerd, maakte in de afgelopen week weder plaats voor een vastere. De oorzaak hiervan lag voor het grootste gedeelte in de houding van Brazilië, dat zich voor het oogenblik niet tot concessies geneigd toonde.

ring van de stemming evenals een lichte toeneming van de vraag voor behoefte op de verschillende markten.

Enkele dagen geleden werd bericht ontvangen, dat de voorraad, in de pakhuizen en in de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 31 December bedragen heeft 18.357.000 balen, hetgeen een toeneming in de maand December beteekent van 1.106.000 balen.

Uit de statistiek valt af te leiden, dat vanaf 1 Juli tot 31 December 1929 uit de plantages naar het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes verzonden zijn 14.266.000 balen. Indien de loopende Santos-oogst op 19 miljoen balen wordt aangenomen (welk cijfer thans vrij algemeen als juist wordt beschouwd), moeten op 1 Januari 1930 nog ongeveer 4 1/2 miljoen balen in de plantages ter aflevering aanwezig zijn geweest.

De hierboven vermelde cijfers geven aanleiding tot de volgende berekening van den wereldvoorraad op 31 December 1929 (behalve de op de plantages in de verschillende Braziliaansche Staten nog aanwezige hoeveelheden):

Table with 2 columns: Item and Amount. Rows include Voorraad in en stoomend naar Europa (volgens Duuring) 2.285.000, Voorraad in en stoomend naar Amerika (volgens Duuring) 1.107.000, etc.

welke hoeveelheid ongeveer overeenkomt met een geheel jaar wereldverbruik van alle soorten tezamen.

In den laatsten tijd verschenen in de dagbladen weder verschillende berichten betreffende leeningen, waarover Brazilië in onderhandeling zou zijn, doch aangezien tot nu toe geen enkele officieele bevestiging daarvan is ontvangen,

STATISTISCH OVERZICHT

Large multi-column table with headers for various commodities like Tarwe, Rogge, Mais, Gerst, Lijnzaad, Steenkolen, Petroleum, IJzer, and Koper. It contains monthly price data from 1925 to 1930.

Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.



werd er slechts weinig aandacht aan geschonken. Ook werd door den vertegenwoordiger te Parijs van het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo bekend gemaakt, dat het Instituut besloten had den verkoop, het verbruik en den uitvoer van de ordinaire kwaliteiten te beletten en deze koffie te vernietigen. Ook dit bericht maakte geen indruk, daar men aan wonderlijke berichten van het Instituut is gewend geraakt en de hierboven bedoelde mededeeling bovendien uitmunt door vaagheid o.a. omtrent wat in dit geval onder „ordinaire kwaliteiten” moet worden verstaan.

Volgens ontvangen telegrafisch bericht uit Rio is de limiet van de dagelijksche aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Rio voor de eerste helft van Februari vastgesteld op 8031 balen tegen 9824 balen in de tweede helft van Januari.

In Nederlandsch-Indië liepen de prijzen van Robusta in de laatste dagen niet onbelangrijk op. Palembang Robusta steeg er bijna 2 ct. per ½ KG., Benkoelen en Mandheling Robusta 1½ ct. en gewasschen Robusta zelfs 3 ct.

In loco was de afzet ook deze week wel iets beter; de officieele noteeringen bleven gehandhaafd op 42 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 35 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteeringen voor de dichtbijzijnde maanden 1½ à 1¾ ct. op en voor de verder verwijderde maanden 1¾ à 1½ ct. Op 28 dezer des voormiddags waren zij als volgt: Januari 25½, Maart 26½, Mei 25½, September 24¾, December 24¾ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 63/- à 66/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 67/- à 69/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 45/- à 47/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Januari-verscheping, 27½ ct.; Palembang Robusta, Maart-verscheping, 27½ ct.; Benkoelen Robusta, Februari-verscheping, 27½ ct.; Mandheling Robusta, Februari-verscheping, 28½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Februari-verscheping, 38 ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
27 Jan. ....	\$ 8,95	\$ 8,41	\$ 8,12	\$ 7,99
20 „ .....	„ 8,25	„ 7,97	„ 7,77	„ 7,65
13 „ .....	„ 8,22	„ 7,78	„ 7,68	„ 7,56
6 „ .....	„ 7,95	„ 7,55	„ 7,48	—

Rotterdam, 28 Januari 1930.

**THEE.**

De Amsterdamsche veiling van den 23sten dezer gaf een aanbod te zien van ruim 13.000 kisten Nederlandsch-Indische thee, directen aanvoer.

Het verloop der veiling was kalm met onregelmatige prijzen. Met uitzondering van goede kwaliteiten Pecco en Oranje Pecco, die door flinken kooplust 1 à 3 cts. in prijs konden montereen, werd afgedaan tegen prijzen, die 1 à 4 cts. lager waren dan die in vorige veiling betaald.

Gruissorteringen en stofthee hadden de slechtste markt. De gemiddelde veilingprijs is met 60 cts. per h.KG. 1¼ ct. lager dan die der vorige veiling.

De e.v. veiling is vastgesteld op 6 Februari a.s. en zal een aanbod te zien geven van ruim 15.000 kisten N.-I. thee.

De volgende gegevens zijn ontleend aan publicaties van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië:

De uitvoer van Zwarte thee van Ceylon gedurende 1929 heeft bedragen 250.5 miljoen lbs. (v.j. 234.6 miljoen).

De thee-uitvoer van Formosa bedroeg gedurende Januari/November 1929 7.6 miljoen KG. tegenover 8.4 miljoen in 1928.

De wereld-uitvoer van thee uit alle theeproducerende landen (uitgezonderd China) bedroeg in totaal gedurende Januari-November 1929 351.207.000 KG. (1928: 335.194.000 KG.), een toeneming dus voor 1929 van 16 miljoen KG.

Tenslotte wordt vermeld, dat de uitvoer van N.Br. Indië voor de periode April-December '29 bedroeg 305.9 miljoen lbs. tegenover 288.2 miljoen lbs. in 1928.

Amsterdam, 27 Januari 1930.

**STEENKOLEN.**

Nog steeds heeft de winter ons geen vorst gebracht en er komen reeds berichten, dat in Westfalen zoowel als in Engeland reikhalzend naar vergrooten afzet wordt uitgezien. Bij de mijnen wordt geklaagd over schaarschte aan orders in huisbrandkolen en het staat te bezien of een en ander

**AN GROOTHANDELSPRIJZEN<sup>1)</sup>**

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER <sup>4)</sup> Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ KG.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van Thee Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100						
£	%	cts.	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	211,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0
290.4/-	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,125	101,0	46,875	76,4	82,75	97,9
299.13/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4
292. -/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	96,1
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	99	113,6
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	89,25	105,6
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	84,5	100,0
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1
182. -/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8
175.2/6	66,9	17,305	74,45	31,00 <sup>9)</sup>	56,4 <sup>9)</sup>	20,25 <sup>9)</sup>	68,6 <sup>9)</sup>	-7,625	21,4	12,00	64,0	35	57,0	61,25 <sup>9)</sup>	72,4 <sup>9)</sup>
175. -/6	66,8	17,355	74,65	30,00 <sup>10)</sup>	54,5 <sup>10)</sup>	20,00 <sup>10)</sup>	67,8 <sup>10)</sup>	-7,125	20,0	11,50	61,3	35	57,0	60	71,0 <sup>11)</sup>
173.17/6	66,2	17,45 <sup>7)</sup>	75,1 <sup>7)</sup>	28,25 <sup>11)</sup>	51,4 <sup>11)</sup>	18,50 <sup>11)</sup>	62,5 <sup>11)</sup>	-7,4375	20,9	11,75	62,7	35	57,0		
174.12/6	66,7	17,308	74,48												

1) Huidige officiële noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74½ K.G. Hongaarsche. 2) = Matting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928). 3) 3 Jan. 4) 10 Jan. 5) 17 Jan. 6) 24 Jan. 7) 9 Jan. 8) 9 Jan. 9) 10 Jan. 10) 16 Jan. 11) 23 Jan.

niet van invloed op het prijsniveau zal zijn. Voorloopig leeft iedereen in afwachting en zij, die zich nog niet gedekt hebben voor het jaar, speculeeren op een aanhouden van het zachte weer en de mogelijkheid van een daling van prijzen.

Deze zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde .....	f 11.75
Durham Ongezeefde .....	„ 11.80
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls .....	„ 13.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians) .....	„ 11.75
Yorkshire gewasschen Singles .....	„ 11.75
Westfaalsche Veförder .....	„ 13.35
„ Vlamstukken I .....	„ 14.50
„ Smeenootjes .....	„ 14.—
„ Gasvlamförder .....	„ 13.25
„ Gietcokes .....	„ 17.—
Hollandsche Eierbriketten .....	„ 16.50

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.75. Markt prijshoudend.

### IJZER.

Op het vasteland zijn de nationale ruwijzermarkten vrij vast gebleven; daarentegen vertoont de continentale exportmarkt teekenen van zwakte. Wat Cleveland-ijzer betreft, is van een opleving van de vraag weinig of niets te merken. Het Westeuropese gietijzerkartel heeft de minimum notering van Lux 3 voor Italië en Zwitserland met resp. 2 sh. en 3 frs. per metrieke ton verlaagd. De staalmarkt kenmerkt zich, na een geringe opleving in de vorige week, weer door een lustelooze stemming. De prijzen hebben zich echter in de laatste weken kunnen handhaven.

### VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De schaarschte aan definitieve orders hield aan; de kooplieden ondervinden nog steeds groote moeilijkheden om tot zaken te komen, niet-tegenstaande de lage cijfers, waartegen scheepsruimte verkrijgbaar is. Van Baltimore werd een boot van 31.000 qtrs., per begin Februari genomen tegen \$ 0.08 naar Antwerpen of Rotterdam, met de optie New-York laden tegen \$ 0.08½, dit kan wellicht herhaald worden, terwijl waarschijnlijk van de Northern Range een lading kan worden gedaan naar U.K., waarvoor 1/10½ d. per qtr. in uitzicht wordt gesteld. Van St. John N.B. zijn een paar ladingen bevracht naar de Middellandsche Zee (excl. Spanje en Noord-Afrika), één met 29 Januari en de andere met 5 Februari cancellen, op basis van \$ 0.12 één loshaven en kan dit waarschijnlijk herhaald worden voor Februari. Van de Golfhavens wordt de mogelijkheid in uitzicht gesteld een Februari-lading te doen naar U.K. tegen 2/6 per qtr.; definitieve orders zijn er evenwel niet.

Van de Noord-Pacific waren de geheele week geen graanladingen verkrijgbaar voor trampbooten, alhoewel het zeker schijnt, dat booten verkrijgbaar zouden zijn onder 23/-, basis. Vancouver/U.K./Continent. Intusschen wordt doorgegaan met het boeken van lijruimte tegen buitengewoon lage cijfers.

De toestand aan de La Plata-rivier is jammerlijk. Door de geringe vraag en het overvloedige aanbod van tonnage, loopen de vrachten iederen dag terug, doch tegelijkertijd gaan de reeders niet overijld te werk, ongetwijfeld, omdat zij tot de conclusie zijn gekomen, dat de vrachten niet nog veel lager kunnen gaan. In het midden van de week kwam er iets meer vraag en toonden de vrachtcijfers een kleine verbetering. Van de Bovenrivier werd de buitengewoon lage vracht van 12/- geaccepteerd voor een groote boot naar bepaalde havens U.K. met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam of Avonmouth, terwijl van Bahia Blanca 11/6 is gedaan naar Antwerpen of Rotterdam voor een 7500 tons stoomschip. Voor booten van middelmatige grootte kan nu wellicht 14/- verkregen worden van de Bovenrivier naar de volle range U.K./Continent; de markt is evenwel zeer onvast en opnieuw geneigd terug te loopen.

Suiker van West-Indië. Van eenige meerdere belangstelling naar scheepsruimte is geen sprake, integendeel bleef deze hoofdzakelijk beperkt tot booten van middelmatige grootte van San Domingo. Een 5500 tons stoomschip, per Februari, is bevracht naar U.K./Continent tegen 13/9, terwijl een bootje van 2300 tons met cancelling 10 Februari, 16/- heeft verkregen, met de optie Marseille tegen 17/- en een lading van 3000/3300 ton, naar Duinkerken direct, gedaan is tegen 14/6, per 1/10 Februari. Er is matige belangstelling voor laden 15 Februari en later naar U.K./Continent tegen 14/6 tot 15/-. Voor groote booten was niets definitiefs, de nominale vracht Cuba/U.K./Continent per einde Februari/Maart is 14/-.

Salpeter van de Westkust. Afsluitingen bleven beperkt

tot lijruimte, waarvan in de afgelopen week circa 20.000 tons geboekt werd tegen het onveranderde vrachtcijfer van 13/6, minus commissie, naar de gebruikelijke havens U.K./Continent voor Januari/Februari en Februari-afsluiting. De belangstelling voor tramptonnage was zeer gering, er was alleen een lading van ca. 7000 tons per tweede helft Februari aan de markt naar Alexandrië, waarvoor bevrachters aan het einde der week een Grieksch stoomschip, 15 Februari/15 Maart, sloten tegen 22/-.

De vracht naar de Vereenigde Staten, Galveston/Boston range is nominaal circa \$ 3.75.

Van Burmah staan de vrachten op een laag peil. Na de afsluiting van een boot van 7700 ton max., per 25 Februari/10 Maart naar Antwerpen en Hamburg range tegen 18/6 met 2 laadhavens, werd een boot van gelijke grootte en in dezelfde positie naar Holland direct afgesloten tegen 17/6. Voor Maart wordt 18/- in uitzicht gesteld naar Antwerpen/Hamburg.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau kunnen bevrachters per April/Mei nog booten plaatsnemen tegen 16/6 tot 17/-, basis Antwerpen/Hamburg, doch afsluitingen zijn er niet te rapporteeren.

Van de Zwarte Zee hebben bevrachters verdere scheepsruimte per Februari en Maart opgenomen tegen vrachtcijfers, vanaf 11/9, naar het Continent, 12/3 tot 12/9 naar gelang van de grootte, naar U.K. met, in verschillende gevallen, de optie Denemarken tegen 2/6 boven de vracht naar het Continent en de optie van veekoeken tegen 1/6 extra.

Middellandsche Zee. Een matig aantal afsluitingen kwamen deze week tot stand. De vrachten zijn gemakkelijker en staan nu op een zeer laag peil. Er is een vrij groot aanbod van tonnages, terwijl in het bijzonder voor groote booten van afschepers niet gemakkelijk toestemming tot belading verkregen wordt. O.m. werden de volgende ertsloadingen afgesloten: Hornillo Bay/Tyne Dock 7/3, IJmuiden 5/7½, Rotterdam 5/7½, Huelva/Rotterdam 5/7½, IJmuiden 6/3, Cork 9/4½, La Calera/Duinkerken 7/3, La Goulette/Rotterdam 5/-, Garston 7/3, Morpou Bay/Rotterdam 9/9, Stettin 12/-, optie Hamburg 10/6, terwijl voor fosfaat betaald werd: Tunis/Rotterdam 7/3, Susa/Ghent 7/6, en Casablanca/Nates of Basse Indre 6/-.

Noord-Spanje. Ook deze markt is zeer flauw. Er is een schaarschte aan orders voor deze maand en ook voor Februari is de vraag gering. Afgesloten werd: Bilbao/Rotterdam 5/3, IJmuiden 5/6 en 5/4½, en Povina/Rotterdam 6/3.

Kolen van U.K. De kolenvrachten bleven gedrukt, in het bijzonder naar de Middellandsche Zee, alleen naar Zuid-Amerika is een kleine verbetering merkbaar. Tengevolge van de slechte La Plata-markt werden de kolenbevrachters tenslotte gedwongen aan een verhooging der vrachten toe te geven. 15/- is betaald naar Buenos Ayres, wat een verhooging van 9 d. beteekent boven de laatste afsluitingen en met de goede vraag in deze richting verwachten wij een verdere verbetering. Nu de uitgaande vrachten, over het geheel genomen, op een laag peil staan, is het niet verwonderend te hooren, dat week aan week meer tonnage wordt opgelegd.

O.m. werd afgesloten van Wales: Rouaan 4/3, Gibraltar 6/6, Genua 6/6, Haiffa 9/-, Alexandrië 8/-, Port-Said 8/-, Las Palmas 8/3, Dakar 8/-, Rio 13/-, Buenos Aires 15/- en U.S. Atlantische havens 8/3.

en van de Oostkust:

Malmö 5/3, Gothenburg 5/3, Hamburg 3/9, Rotterdam 3/9, Antwerpen 2/9, Havre 3/6, Genua 7/-, Port-Said 8/3, Adelaide of Melbourne 26/-, Las Palmas 8/6, Santos 14/- en Buenos Aires 14/6.

### RIJNVAART.

Week van 19 t/m. 25 Januari 1930.

De aanvoeren van zeezijde ondergingen geen wijziging. Scheepsruimte bleef, bij matige vraag, voldoende beschikbaar. De stemming bleef lusteloos. Voor erts naar de Ruhrhavens werd maximum f 0.60—0.70 en minimum f 0.40—0.50 p. last betaald met resp. 4 en 8 losdagen. Naar den Bovenrijn werd nagenoeg uitsluitend aangenomen in daghuur. Deze huur varieerde tusschen 2¼ en 2½ cts. per ton met 20 dagen garantie na ontlossing uit de huur. In enkele gevallen, waar voor ruwe producten in lastvracht gecharterd werd, bedroeg deze ca. f 1.25 ad f 1.35 per last met verkorten lostijd. Het sleeploon varieerde tusschen het 47½ en 55 cts. tarief. De waterstand bleef regelmatig vallend. Naar den Bovenrijn werd op 1.90 ad 2 M. afgeladen. Voor diepgaande schepen naar de Ruhrhavens werd voorzichtigheid geboden.

In de Ruhrhavens ging niet veel om. Bij matige verschepping bleef de scheepsruimte overvloedig beschikbaar. De vracht voor exportkolen naar Rotterdam bedroeg in de tweede helft der week Mk. 0.80 per ton inclusief sleeploon.